Een korte biografie van Mussert Het Land ontwaakt! De Dag van de jeug

2008.05.29.001-003 Van Gybland Oosterhoff

Allied propaganda 3 Booklets The booklet is actually known as "Handleiding" it was printed to get the Dutch to help the Allied forces to Liberate The Netherlands. The booklets have the same contents but the covers differs. The covers was made to fool the Germans towards the contents of the book.

HANDLEIDING

Ten gebruike van onze

Nederlandsche bondgenooten

met de bedoeling hen gedurende
de komende bevrijding te helpen,
en hun raad te geven

Uitgegeven door het GEALLIËERDE OPPERBEVEL

INHOUD.

DEEL I.

Hoe Ge U kunt voorbereiden op de komst van de Gealliëerde Strijdkrachten.

100		Blz.
		9
1.	INTERDING	10
2.	DE BEDOELING VAN DEZE BROCHURE	12
3.	DE BEDOELING VAN DEZE BROCHERIN WAT DE BEVRIJDING VOOR U ZAL BETEEKENEN	13
4.	HELDE IN HET ONDERBRENGEN VAN ONISNATIES	14
5.	THE PUNT MAKEN	
6.	IL GENEED OM FERSTE HULP AAN GEWONDEN	19
0.	I FENEN	24
7.	Town DRANDGEVAAR	27
8.	PERFOR II VOOR OP BOMBARDEMENTEN	29
9.	C II BY OBSERVATIE	31
10.	OPERATE II IN HET RESTUDEEREN VAN KAARTEN	33
	DUITSCHE TRANSPORTSYSTEEM	34
11.	THE PROPERTY AND THE PROPERTY OF THE PROPERTY	
12.	THE CRONDSCHE PERS	39
13.	HELPT DE ONDERGRONDSCHE PERSONAL	39
14.	DE VOEDSELTOESTAND IN EUROPA	
	BIJVOEGSEL.	42
	DE BURGER GEDURENDE DE BEVRIJDINGSOPERATIES	42
	DE BURGER GEDORERO	
	DEEL II.	
	DEEL II.	ent-ben
Uw taak wanneer de Gealliëerde Strijdkrachten uw land binnenrukken.		
U	W Idak wante	Dir.
	BEREIDT U VOOR OP GEVAREN	
1.	UW OOGEN KUNNEN DE GEALLIËERDEN HELPEN	. 47
- 2.		
3.	PAST OP VOOR MIJNEN, VALLEN ENZ. PAST OP VOOR MIJNEN, VALLEN ENZ. PAST OP VOOR MIJNEN, VOOR ZIENING VAN HET GEBIED ONDE	
5		. 53
	GEALLIEERDE CONTROLE.	
6	. VOOR HET GEVAL DE DETISCHES	

dit soort werk, voor de bescherming der persoonlijke en algemeene yeiligheid, moeten zich nu reeds beginnen te oefenen en te organi-seeren. Men moet niet vergeten, dat de luchtbeschermingsdienst ge-dwongen zal worden zich te beperken dwongen zal worden zich te beperken tot werk dat voor de Duitschers van militair belang is en geen gelegen-heid zal hebben om het eigendom van de eigen leden te beschermen of zich om eigen kameraden te bekommeren. Bedenkt ook, dat de vijand waarschijnlijk alles op zijn terugtocht zal trachten te vernielen. De vijand nocht dikwijls on de den vijand.

Het Gealliëerde Opperbevel.

De vijand pocht dikwiils op "de vesting Europa" en leeft in den waan, dat hij door een ondoordringbaren betonnen muur is omgeven. In werkelijkheid is hij omsloten door een muur van onverzoenlijke, vastbesleten mannen en vrouwen. vastbesloten mannen en vrouwen, die zijn verbindingslijnen en opdie zijn verbindingstijnen en op-slagplaatsen in hun macht hebben. Hij is gevangen binnen een muur van vaderlanders, die branden van verlangen om zich van hun knel-lende banden te ontdoen. Boven-dien . . . zelfs de betonnen muur, waarop hij zich zoo beroemt, is niet ondoordringbaar.

In het algemeen verwacht het Gealliëerde Opperbevel dat zijn Gealliëerde Opperbevel dat zijn bondgenooten, de Nederlandsche patriotten, op de volgende wijze hun eigen bevrijding zullen helpen bevorderen

- a) Door sabotage te plegen achter het front van den vijand.
- b) Door het verleenen van hulp op groote schaal in administratieve en andere diensten.
- c) Door het geven van inlichtingen Het tijdstip daarvoor zal duidelijk onmiskenbaar aangekondigd den. Vergeet ondertusschen worden. dat geduld evenzeer een

militaire deugd is, als paraat-zijn. Bovenal, laat den vijand niets van Uw plannen blijken, totdat de tijd daarvoor gekomen is. Vermijdt provocatie, bewaart Uw discipline, weest gereed, koel en vastberaden en overtuigt U ervan, dat, wanneer Ge opdracht krijgt om te handelen, deze opdracht de ware is en afkomstig van de Gealliëerden en niet van

2. De bedoeling van deze brochure

Op de volgende bladzijden heb-ben wij U met opzet alles van den zwarten kant laten zien, daar het onze plicht als Gealliëerden is, U op alle mogelijkheden voor te bereiden. Het zou gemakkelijk voor ons ge-weest zijn de feiten rooskleuriger voor te stellen en het heele beeld wat aantrekkelijker te maken, maar dit zou laf en in strijd met Uw werke-lijke belangen geweest zijn.

Dit boekje is daarom samengesteld met twee bedoelingen

- a) Om U te waarschuwen tegen de gevaren, waaraan Ge blootge-steld kunt worden in geval van een landing en om U raad te geven aangaande de beste wijze, waarop Ge U daartegen kunt beschermen.
- b) Om U te toonen op welke wijze Ge kunt helpen deze gevaarlijke periode te verkorten, door den vijand tegen te werken, verwar-ring in zijn rijen stichten en Uw bondgenooten te helpen.

Het is natuurlijk best mogelijk, dat Ge in het geheel niet bij de

Nederlanders! Bondgenooten!

Het voornaamste oorlogsdoel der Vereenigde Volkeren is de overgebleven As-mogendheden tot overgave te dwingen. Niets mag dit streven in den weg staan, omdat het slagen van alle andere plannen van dit eene doel afhangt. Zoogle Ge west is de begrijding van

omdat het slagen van alle andere plannen van dit eene doel afhangt. Zooals Ge weet is de bevrijding van West-Europa een noodzakelijk onderdeel van de Gealliëerde plannen. Een mislukking daarvan, als gevolg van voorbarige actie, moet tot iederen, prijs vermeden worden. Als het tijdstip van de landing eenmaal gekomen is, moet zij ook met maximale doelmatigheid en een verpletterende zekerheid plaats hebben. Om dit succes te bereiken zijn niet alleen enorme materiëele voorbereidingen noodig, maar de actie moet bovendien op den juisten tijd geschieden en precies in een uitgebreid en ingewikkeid strategisch plan passen. Dit is de reden, waarom de dag der bevrijding voor U niet eerder gekomen is.

Gij, Nederlanders, zijt onze bondgenooten. Uw zonen vechten heden in de rijen der Gealliëerden als soldaten, matrozen en vliegers. Velen onder hen zullen met de bevrijdingslegers meekomen en nu zal de tiid spoedig aanbreken,

Velen onder hen zullen met de bevrijdingslegers meekomen en nu zal de tijd spoedig aanbreken, waarop Ge U moet voorbereiden om U bij hen aan te sluiten en deel te nemen aan den uiteindelijken aanval op Uw onderdrukkers, die Uw land zijn binnengevallen, nadat zij plechtig verzekerd hadden Uw neutraliteit te zullen eerbiedigen, die de oorlogswetten hebben over-treden, Uw landgenooten vermoord, U Uw voedsel ontnomen en Uw mannen en vrouwen naar hun

eigen land weggevoerd om daar slaven-arbeid voor hen te verrich-ten. Velen onder U hebben den strijd na 1940 actief of passief voortgezet. Dergelijke hulp is voor het Gealliëerde Opperbevel van onschatbare waarde geweest en de namen dezer heldhaftige strijders van de ondergrondsche beweging-en zullen wij ook na de bevrijding niet vergeten. niet vergeten.

niet vergeten.

Er zijn er echter nog velen onder
U, die niet met zekerheid weten
wat ze kunnen doen of op welke
wijze ze kunnen helpen vóór of wijze ze kunnen helpen voor of op den dag, waarop de gealliëerde legers. Uw land zullen betreden ; den dag waarop Ge zoo geduldig en vol hoop hebt gewacht. Op dien dag zal er meer verwacht worden dan juichen en met vlaggen zwaaien alleen. Die dag zal vragen om moedige harten, koele hoofden en willige handen.

Die dag zal niet alleen strijders vergen, maar ook ervaren en georganiseerde werkers — administratieve krachten van openbare en

georganiseerde werkers — administratieve krachten van openbare en particuliere instellingen, spoorwegarbeiders, motor-herstellers, electriciens, mecaniciens, chauffeurs, schippers, enz. Het zal hun plicht zijn hun dagelijksche beroep ten behoeve van de Gealliëerden te blijven uitoefenen. Op deze wijze zal de overwinning en de vrijheid op even doelmatige en eervolle wijze gediend worden als met het geweer in de hand.

Anderen, mannen zoowel als

Anderen, mannen zoowel als ouwen, zullen noodig zijn als vrouwen, zullen noodig zijn als brandwachten, in reddingsbrigades, als pleegzusters en in de "Eerste Hulp" - Dienst. Vrijwilligers voor

bevrijdingsoperatie betrokken zult worden. Zoodra de Duitsche soldaat begint te beseffen, dat zijn leiders zijn leven op het spel zetten op hun eigen hachje te redden, als hij evenals zijn leiders inziet, dat Duitschland den oorlog eigenlijk al verloren heeft — dan is een landing misschien overbodig. Het is evenwel veiliger te veronderstellen, dat zij werkelijk op komst is en er U op voor te bereiden.

Bestudeert deze brochure zorgvuldig. Tracht groepen te vormen met Uw buren om de aanwijzingen die zij bevat, te bespreken en te bestudeeren en kiest uit Uw midden

iemand om Uw groep te organi-seeren en deze lessen in praktijk te

Bedenkt, dat de Duitschers waarschijnlijk zullen probeeren ook de
tot dusverre met gunstig gevolg
verborgen radio's in beslag te
nemen op een oogenblik, waarop
Ge ze zelf het meeste noodig zult
hebben om naar instructies uit
Londen te luisteren. Neemt hiertegen Uw maatregelen. Ook zou de
stroom afgesneden kunnen worden
door de Duitschers of door bombardementen verbroken; in dit
geval zou een batterij van groote
waarde zijn. Bedenkt, dat de Duitschers waar-

EEN BELANGRIJKE MEDEDEELING

aan de ondergrondsche gewapende strijders in Nederland

Deze brochure is uitgegeven voor algemeen gebruik van de geheele bevolking, vrouwen en Het kinderen inbegrepen. hoofddoel is hen te helpen zich zelf te beschermen en bovendien te toonen hoe zij, die er toe in staat zijn, de Gealliëerden vóór en na de bevrijding op nuttige, niet-militaire wijze van dienst kunnen zijn. Zij, die instructies voor onmiddellijke actie verwachten, zullen niet teleurgesteld worden, maar in deze brochure behoeven zij niet naar dergelijke instructies te zoeken. Deze zullen hun langs andere wegen bereiken.

WAT DE BEVRIJDING VOOR U ZAL BETEEKENEN

Het is waarschijnlijk dat het betreden van Uw land door de Gealliëerde troepen aan vele officieren en manschappen het leven zal kosten. Zij zullen sterven voor de bevrijding van Uw land en de andere bezette gebieden van Europa. De bevrijding zal ook het leven kosten aan volen geden de leven kosten aan velen onder de burgerbevolking aan de Engelsche kust. Zij zal schepen kosten en het leven van bemanningen. De arbeiders in de Amerikaansche en Britsche fabrieken zullen er hun onvermoeide en beste krachten aan

Het is mogelijk, dat wij ook van Het is mogelijk, dat wij ook van U grootere offers zullen vragen voor de zaak der bevrijding, dat wij ook Uw land, na al het leed in 1940 en daarna onder het juk van de Duitschers, nu nog zullen vragen om met een laatste krachtinspanning dit juk af te werpen.

Het is beter deze feiten nu onder Het is beter deze feiten nu onder de oogen te zien dan zich door ongegrond optimisme te laten verblinden. Er staan U waarschijnlijk ontberingen te wachten. Hoe beter men voorbereid is om deze ontberingen te doorstaan, hoe gemakkelijker men ze zal kunnen dragen en hoe eerder het land van den vijand gezuiverd zal zijn. Niets behalve de Duitsche overgave kan nu de invasie tegenhouden, Een verstandige voorbereiding zal Uw weerstandsvermogen verhoogen.

Wat zal de bevrijding voor U be-

Wat zal de bevrijding voor U beteekenen? Het is bijna met zeker-heid te zeggen, dat de kuststreken vanuit de lucht en vanuit zee

gebombardeerd zullen worden. evenals spoorlijnen en wegen, die gebruikt worden voor vijandelijk

transport.

Dit zal waarschijnlijk ten gevolge hebben, dat het verkeer in de war gebracht wordt en dat — totdat de Gealliëerden tot in de streek waar Gij woont, zijn doorgedrongen — de voedselvoorziening stop staat. Waterleidingen zullen misschien vernield of verontreinigd worden door gebroken rioleeringen. Gasen electriciteit kunnen volkomen afgesneden zijn. afgesneden zijn.

De vijand zal trachten al Uw middelen van bestaan op zijn terugtocht te vernietigen; misschien terugtoent te vernietigen: misschien zelfs al vóór de bevrijdingsoperatie begint. Dit is in strijd met het Internationale Recht en gij zijt gerechtigd hem, met welke middelen ook, te verhinderen deze lafhartige daden uit te voeren.

De meeste van de zoo juist geopperde mogelijkheden kunnen worden voorzien en derhalve kun-nen tegenmaatregelen worden genomen. Op blz. 14-16 kunt Ge de beschrijving vinden van een goeden schuilkelder, die aan degenen, die niet actief aan den strijd deelnemen redelijke veiligheid biedt; een goede voorraad water en nood-

* Als U getuige bent van mis-dadige handelingen door de Duitsche troepen, onthoudt dan hun namen en afdeelingsnummers en rapporteert deze bij de gealliëerde officieren, zoodra de gelegenheid zich daartoe voordoet.

rantsoenen zullen U door den tijd voordat de Gealliëerden komen, heen helpen.

Mogelijke slachtoffers voor deportatie . . .

Het is de plicht van alle ambte-naren en civiele administrateurs om onder te duiken, zoodra het signaal voor de bevrijding gegeven wordt. Zij doen er zelfs beter aan zich te verbergen vóór het signaal zich te verbergen voor het signaal gegeven wordt, aangezien, naarmate die dag nadert, de vijand zeker zal trachten hen gevangen te nemen en in concentratiekampen op te sluiten of met zich mee te voeren. Het is de plicht van een ieder met bepaaide vakkennis, die den Gealliëerden of zijn landgenooten van nut zou kunnen zijn, kundigen, gemeente-ambtenaren, gas- en waterleidingspersoneel, doktoren, onderwijzers, kortom toren, onderwijzers, - kortom allen, op wie het dagelijksche leven allen, op wie net dagetijksche ieven in een stad of gemeente steunt en verder allen, die voor mogelijke slavenarbeid naar de Duitsche oor-logsindustrie weggevoerd zouden kunnen worden.

Dit zal inderdaad voor de meesten een moeilijk besluit beteekenen, vooral voor hen, die een gezin hebben. Maar men moet niet vergeten, dat niet alleen de snelheid waarmee de bevrijding in zijn werk zal gaan, maar ook het welzijn van hun land erwan afhangt. Bovendien zullen zij zoodoende het concentrazullen zij zoodoende het concentra-tiekamp ontloopen.

Laat U niet ontmoedigen door de Laat U niet ontmoedigen door de Duitsche propaganda, die iedere daad van verzet als een misdaad tracht voor te stellen. Er zijn altijd gewetenlooze schurken, zelfs in vredestijd, maar de overgroote meerderheid van hen die een illegaal meerderheid van hen die een illegaal bestaan leiden, zijn ware vaderlanders, die U gaarne zullen helpen. Het Gealliëerde Opperbevel geeft U daarom den raad, U bij deze patriotten aan te sluiten en Uw plannen dienaangaande met de grootste voorzichtigheid en onder werken. Hoe minder personen de bijzonderheden van Uw plannen weten, hoe beter. weten, hoe beter.

Laat zelfs Uw kinderen niet weten waar Ge heen denkt te gaan.

Helpt in het onderbrengen

van ontsnapten

Zoo goed als het de plicht is van zekere personen om onder te duiken, is het de vaderlandsche plicht van iedereen die helpen kan, om hen die weten te ontsnappen in alle opzichten bij te staan. Hoe beter Uw financiëele positie is, hoe grooter. Uw plicht tegenover Uw vaderland en Uw landgenooten.

U moet deze menschen verbergen, voeden en voor hun algemeen welzijn waken, zelfs al beteekent dit voor U, dat U zich enkele opofferingen moet getroosten. Tegenover de solidariteit van het geheele volk zal de Duitsche politie volkomen machteloos staan.

13

5. Hoe ge een schuilkelder kunt maken

Als Ge al een goede schuilkelder hebt, dan hoeft Ge dit alleen maar over te lezen om te zien of Ge niets vergeten hebt. Als Ge geen schuil-kelder hebt, besluit dan of Ge (a) er een buitenshuis, of (b) in Uw eigen huis zult maken, of dat Gij (c) een gemeenschappelijke schuilkelder wilt inrichten, of van een in Uw omgeving gebruik wilt maken

Een schuilkamer binnenshuis

Besluit eerst welke kamer in Uw eigen huis of in Uw bedrijf, het best als schuilplaats kan dienen.

Als Ge een zaak, een winkel. een pension of een flatgebouw hebt, dan moet Ge besluiten waar Ge de personen voor wie Ge verantwoor-delijk zijt, onder kunt brengen en hen er toe bewegen de schuilplaats gezamenlijk in orde te brengen.

Hoe Ge een schuilkamer moet kiezen

Ten eerste moet de kamer van stevige constructie en gemakkelijk te betreden en te verlaten zijn. Er moeten zoo weinig mogelijk (kleine) ramen in zijn.

Een kelder of sous-terrain is het beste, als tenminste de kans op een overstrooming door het barsten van een naburige waterleiding, door de nabijheid van een rivier, kanaal of door welke oorzaak ook, gering is. Gas-en waterleidingbuizen in den schuilkelder zijn uit den booze. schuilkelder zijn uit den booze. Het is echter aan te raden een kelder te kiezen, die twee uitgangen heeft, of waarin men een nooduitgang kan maken door het losmaken van eenige baksteenen in den muur, zoodat men naar buiten kan krui-pen. Als er geen kelder aanwezig is, kieze men een kamer op de benedenof op de eerste verdieping, welke uitkijkt op een muur, die U tegen de gevolgen van luchtdruk door ontploffingen veroorzaakt, kan be-schermen. Bovenverdiepingen zijn minder goed, omdat deze geen voldoende bescherming bieden tegen

splinters en brandbommen. In een flatgebouw is het aan te de meet geschikte kamer of kamers uitkiest, waarin de bewoners kun-nen schuilen en als zoodanig kunnen

worden ingericht.

Voor het geval de Duitschers gas gebruiken, is het noodig de kamer af te kunnen sluiten. Dit wordt gedaan door alle spleten en barsten in ramen, muren, vloeren en plafonds dicht te maken, de schoor-steen af te sluiten en papier te plakken over ventilatie-openingen en roosters. Het is noodig een gordijn of een deken aan de buiten-kant van de deur op te hangen, rust. Nat houden gedurende een gasaanval verhoogt de veiligheid. Een latje met vilt onder de deur dient hetzelfde doel.

Als Ge dit gedaan hebt, onder-zoekt dan met een lucifer of er geen tocht meer onder de deur doorkomt.

Hoe groot moet de kamer zijn?

In een kamer met een normale hoogte van 3-4 meter, waarin per persoon 1.80 vierkante meter vloeroppervlak aanwezig is, kan elk dezer personen 10 uur, zelfs zonder

remilatie doorbrengen.
Een kamer van 3 bij 3 meter biedt
dus ruimte voor 5 personen
Een kamer van 4 bij 3 meter biedt
ruimte voor 7 personen

Een kelder of sous-terrain biedt grootere veiligheid wanneer afvoorzorgsmaatregelen doende tegen gas genomen zijn en er geen gevaar voor overstrooming bestaat.

Bij gebrek aan een kelder kieze men bij voorkeur een kamer gelijkvloersch waarvan de buitenmuren aan beide zijden bieden tegen bescherming luchtdruk.

Een kamer van 6 bij 3 ,meter biedt ruimte voor 12 personen.

Hoe men de kamer versterken kan

U kunt verbeteringen in Uw schuilkamer aanbrengen als het materiaal ervoor voorhanden is. Een eerste eisch is echter om de juiste kamer te kiezen en de hier-onder genoemde wenken zijn alleen als extra voorzorgsmaatregelen te beschouwen. De schaarschte aan bouwmateriaal in Holland maakt het waarschijnlijk ommogelijk om deze voorzorgsmaatregelen te nemen.

We laten hen hier echter volgen

voor het geval Ge het benoodigde materiaal ervoor kunt vinden in een ander gedeelte van Uw huis of

schuur. schuur.

Als Uw schuilkamer op de benedenverdieping is of in den kelder, dan kunt Ge de zoldering versterken met stutten of balken, als Ge die tenminste krijgen kunt (zie schets hieronder). Ge hebt misschien wel een vriend in hetbouwyak, die U hierin raad kan geven, voordat Ge begint.

geven, voordat Ge begint.

Deze stutten of balken worden tusschen twee planken (een op den grond en een tegen de zoldering) geplaatst.

15

en lucifers (niet Kaarsen gebruiken als Ge gaslucht ruikt.) Zaklantaarn (met reservebatterijen en-lampje).

Hamer en spijkers.

Schaar

Schaar
Blikken of potten voor het bewaren
van voedsel, die luchtdicht
afgesloten kunnen worden.
Een desinfectie middel.

Oude kranten en pakpapier. Schoone oude lappen. Naald en draad.

Waterkannen (of kruiken) die men kan afdekken. Een fluitje (om hulp te roepen als

de uitgang geblokkeerd is). Een zoo uitgebreid mogelijke huisa-potheek (Zie blz. 19).

Als ge zonder gevaar voor een radio in de schuilplaats kunt zorgen, doet het dan.

De volgende voorwerpen moet Ge klaar hebben om, zoodra dat noodig is, ze met U mee naar de schuilkamer te kunnen nemen.

Koppen en borden. Vorken en messen. Extra dekens.

Lijm. Kamerpot en W.C. papier.

Kamerscherm. Matrassen. Overjassen.

Een groote hoeveelheid versch

Voedsel.

Veel van de hierboven genoemde artikelen zijn natuurlijk niet meer te koop, maar in vele gevallen zal het U mogelijk zijn om van den nood een deugd te maken.

Lijm en plakpapier zijn noodig om over barsten en gebroken ramen te plakken (N.B. een plakmiddel kan gemakkelijk gemaakt worden door wat meel en water te mengen en er een of twee kruidnagels in te doen

om het versch te houden).

Het gebruik van kolen- of gaskachel moet vermeden worden; de lucht blijft verscher als men het zonder kan stellen. Het is beter dekens en jassen te gebruiken om verm te blijven. warm te blijven.

Voor Ge U naar de schuilkamer begeeft

Ziet dat alle gaskranen dicht-gedraaid zijn, dat emmers water en emmers zand in huis op hun plaats staan en dat een teil of bad met water is gevuld voor het geval brand uitbreekt.

Behulpzaamheid in de schuilkamer

Controleert of alle personen aanwezig zijn. Neemt geen huisdieren mee.

Laat iemand onder U op een beschutte plaats op den uitkijk staan voor brandbommen en andere gevaren, die het gebouw, waarin Ge U bevindt, in gevaar zouden kunnen brengen en die Ge in Uw schuilkamer niet gewaar zoudt worden. Lost dezen persoon om het uur af.

Weest rustig en houdt U warm.

Rookt niet.

Als de kamer luchtdicht is afgesloten, gebruikt dan geen gas of petroleumlamp. Deze verbruiken de lucht en veroorzaken tocht.

Laat de kinderen niet te wild

spelen.

Rantsoeneert zoo noodig den voedselvoorraad.

Bergt het voedsel weg, nadat Ge gegeten hebt en dekt het toe.

Weest spaarzaam met water. Houdt U met iets nuttigs bezig.

Laat niemand terneergeslagen zijn. Laten de flinken de minder flinken

Een schuilkelder buitenshuis

Als Ge een schuilkelder in Uw

tuin of ergens anders buiten kunt graven, let dan op drie dingen:

a) In de schuilkelder moet Ge U
in zittende houding, lager dan de
oppervlakte van den grond buiten bevinden.

b) Zorgt dat er minstens een meter grond op het dak komt te liggen en dat de zijkanten goed

c) Let er op dat Uw kelder goed gedraineerd is, dwz. dat het water

dat langs de toegangstrap naar beneden loopt van de deur weg en niet naar binnen stroomt.

(Zie schets voor een eenvoudige schuilplaats.)

Een eenvoudige loopgraaf

Men kan een tijdelijke schuilplaats maken tegen bomaanvallen en geweervuur, door een loopgraaf in de vorm van een kruis te graven, waarvan iedere arm twee meter lang, 75 cm. breed en 75 cm. diep

6. Houdt u gereed om Eerste Hulp aan gewonden te verleenen

Gewonde soldaten of parachutis-

Gewonde soldaten of parachutisten zouden in Uw omgeving kunnen neerkomen en U om hulp kunnen vragen; er zouden slachtoffers in Uw stad of dorp kunnen vallen. Tracht daarom de volgende instructies uit het hoofd te leeren; ze kunnen kostbare menschenlevens redden.

Ge hebt natuurlijk Uw eigen Eerste Hulp bij Ongelukken-organisatie die de bevolking ten dienste staat. Het is echter mogelijk dat de leden van deze organisatie op een kritiek oogenblik niet te bereiken zijn. Het is daarom van het grootste belang zelf Eerste Hulp te kunnen verleenen aan Uw eigen landgenooten en aan de Gealliëerden, wanneer de bevrijding begint. begint.

De grondbeginselen van Eerste Hulp

Denkt nooit dat iemand dood is, alleen omdat levensteekenen ont-breken. Zelfs een dokter is hiervan niet altijd zeker, laat staan iemand die Eerste Hulp verleent. Het is

beter een dood lichaam te behandelen, dan iemand, die nog in leven is te laten sterven door gebrek aan behandeling.

Verwijdert de oorzaak van de verwonding of van gevaar van nieuw letsel, indien dit mogelijk is.

Ernstige bloedingen vereischen onmiddellijke aandacht, wat de andere verwondingen ook mogen zijn.

Lucht: De patient moet in een dusdanige houding liggen, dat hij kan ademhalen; de luchtwegen moeten vrij gehouden worden.

moeten vrij gehouden worden.

Warmte: Houdt den patient
warm. Dit is van het grootste
belang, omdat het een daling van
de lichaamstemperatuur tegen gaat
en het effect van een zenuwschok
vermindert. (Zie blz. 21 voor
behandeling van zenuwschok).

Rust: Een gemakkelijke positie
van het lichaam zal het herstel ten
zeerste bevorderen. De natuurlijke
houding, die een patient inneemt
mag niet gedachteloos veranderd

worden. Een huidwond moet zoo gauw mogelijk met een schoon

verband verbonden worden.

Als een der beenderen gebroken is, mag men den patient niet verplaatsen, totdat het been in een onbewegelijke positie is gebracht (tenzij door een andere oorzaak levensgevaar aan-

wezig is).

Het verwijderen van kleedingstukken: Ontkleedt den patient zoo
weinig mogelijk, daar de gevolgen
van zenuwschok verergerd kunnen
worden door hem aan koude bloot

worden door hem aan koude bloot te stellen.

Als de kleedingstukken toch verwijderd moeten worden, knipt ze dan niet onnoodig open.

Bij voorbeeld: Een jas moet van de schouders afgenomen worden, en wel eerst van de gezonde zijde van den patient; zoo noodig kan men den zoom van de mouw aan de gewonde zijde openknippen.

Overhemden, hemden of blouses moeten aan de voorkant doorgeknipt worden en evenals een jas uitgetrokken worden.

Een broek knippe men langs den zijnaad open.

zinaad open.

Stimulansen: Als de patient in staat is om te slikken, geeft hem dan warme koffie met suiker als dit voorhanden is, warme bouillon of warme melk. Dit echter is levensgevaarlijk bij buikwonden Geeft hem geen alcohol tenzij op

voorschrift van den dokter. Men kan hem vlugzout of een brandende veer onder den neus houden, indien

de patient buiten kennis is.
Er zijn nog andere middelen om
den patient op te wekken, o.a. door
zijn gezicht afwisselend met koud en warm water te besprenkelen, door een warme kruik op zijn maag te leggen of door de ledematen hard naar boven toe te wrijven.

Bedenkt dat de behandeling voor zenuwschok een onmisbaar onder-deel is van Eerste Hulp. En tenslotte Gijzelf: een wond zal U niet van streek brengen als Ge U dadelijk met iets bezighoudt. Bovendien zult Ge dadelijk weten hoe te handelen als Ge dit hoofd-

hoe te handelen als Ge dit hoofd-stuk goed in U opgenomen hebt.

Als Ge voortdurend bezig zijt en handig en beslist optreedt, dan zal dit den patient, die waarschijn-lijk angstig en geschrokken is, gerust stellen. Spreekt hem be-moedigende woorden toe. Tracht hem te kalmeeren en te overtuigen, dat hij zich geen zorgen moet hij zich geen zorgen moet maken.

Bespreekt zijn toestand of ver-wondingen nooit met anderen in zijn bij-zijn.

Gaat zonder drukte, kalmeerend, doch practisch te werk, zoodat er een vertrouwenwekkenden en bemoedigenden invloed van U uitgaat.

Dekt hem warm toe met dekens of jassen, daar een zenuwschok het lichaam spoedig zijn warmte doet verliezen. Een kruik of een warme steen kan men ook gebruiken, maar let er op dat de patient zich niet brandt. (Wikkelt de kruik of steen in een doek en voelt aan Uw eigen bloote arm of die niet te warm is). Dekt hem warm toe met dekens warm is).

Geeft den patient iets warms te drinken. Als Ge niets warms kunt geven, laat hem dan kleine slokjes koud water drinken; doch alleen als de patient bij bewustzijn is en in staat is om te slikken.

De patient moet vooral warm gehouden worden.

Het verbinden van wonden

Droog Verband. Een stuk droog verbandgaas wordt op den wond gelegd om te voorkomen, dat er vuil in komt, om de genezing te bevorderen en om er een zekere druk op uit te oefenen.

Als men geen steriel verbandgaas heeft, kan men een schoone zakdoek, een lap dubbelgevouwen katoen of linnen of wat nog veiliger is, een stuk schoon onbedrukt papier gebruiken, zooals de binnenkant van een enveloppe, maar dit mag alleen in noodgevallen gebeuren en geen blijvend verband zijn.

Nat compres. Dit wordt op de wond gelegd om de pijn te verzachten of zwellingen te verminderen. Wat men hiervoor ook gebruike, het moet minstens in vieren gevouwen, in koud water gedrenkt en zóo uitgeknepen zijn, dat het niet druipt als men het ophoudt. Dit compres moet dikwijls vernieuwd worden om het koel en nat te houden.

Men kan ook de pijn verzachten nat te houden.

Men kan ook de pijn verzachten

door een soortgelijk compres in warm water te drenken en het eveneens door herhaaldelijk vernieuwen, warm te houden.

Alle bovengenoemde Eerste Hulp compressen (behalve het koudwater compres) moeten met watten bedekt worden en door een verhand op hun plaats gehouden. verband op hun plaats gehouden worden. Het compres en de watten zullen den druk verdeelen van het verband, dat in een noodgeval misschien alleen uit een smalle reep goed zal bestaan, zooals een das of een stuk touw of koord.

Verband. Dit kan men improviseeren door een zakdoek, riem, ceintuur, das, een lapje goed, een stuk touw of een koord of wat

stuk touw of een koord of wat dan ook te gebruiken.

Het beste en nuttigste verband is evenwel het driehoeksverband. Dit is gemakkelijk te maken en kan in bijna alle gevallen gebruikt worden. Het is raadzaam er eenigen van in voorraad te hebben in geval van nood.

Het driehoeksverband maakt men door een stuk linnen of katoen van ongeveer een vierkante meter diagonaal door te knippen (zie teekening). Hiervan kunt Ge een breed

gonaal door te kinppen (zie teekerning). Hiervan kunt Ge een breed verband maken door het dubbel te vouwen of een smal verband door het nog eens dubbel te vouwen (zie teekening). Men kan het gebruiken om een compres op zijn plaats te houden of als draagverband om een gewonde arm mee op te houden, om druk uit de æfenen, of om gebroken ledematen aan elkaar of

Eerste behandeling van wonden

aan het lichaam te binden.

Allereerst moet het bloeden gestelpt worden, daarna legge men een stuk steriel verbandgaas op de

Behandeling van een zenuwschok

Zenuwschok

Een zenuwschok is een verstoring van het zenuwgestel, waarvan de symptomen min of meer ernstig kunnen zijn: duizeligheid, bleek-heid, een zwakke pols en zwakke ademhaling.

Legt den patient plat op den rug op een bed of op een deken. Als Ge denkt, dat er een bot gebroken is, verplaatst den patient dan niet meer dan noodig is. Maakt zijn kleeren los aan den hals, borst en om het middel. wond om te beletten dat er vuil in komt. Dit moet stijf met een ver-band op zijn plaats gehouden worden. Nooit de wond met de vingers aanraken! Behandelt den patient verder als voor een zenuw-schok, omdat pijn en bloedverlies op zichzelf zenuwschok kunnen veroorzaken.

Hoofd- en lichaamswonden

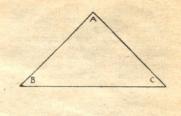
Bedekt de wond met een schoonen zakdoek of een dubbele laag verbandgaas. Legt hierop een opgevouwen zakdoek of een stuk opgevouwen beddelaken om den druk op de wond te verdeelen. Houdt dit compres op zijn plaats met een verband, een reep katoen of een das Dit verband moet men stijf ombinden, tenzij er iets in de wond zit of er een bot gebroken is. In de beide laatste gevallen moet het verband los omgebonden worden. Behandelt den patient als voor zenuwschok.

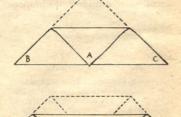
Gewonde ledematen

Tilt het gewonde lid op om den bloedtoevoer te verminderen. Als de bloedtoevoer gelijkmatig is, dekt en verbindt dan de wond als

boven beschreven. Wanneer het bloed uit de wond gutst en lichtrood gekleurd is (als er een slagader geraakt is), moet men het lid omhoog blijven houden men net ild omhoog blijven houden en het stevig op een plaats tus-schen de wond en het gewricht, waarmee het aan het lichaam bevestigd is, vasthouden. Laat iemand anders het compres op de wond leggen, terwijl gij het lid ophoudt.

Laat het lid los en kijkt goed uit. Als het bloeden met dezelfde kracht doorgaat, hernieuwt dan Uw greep

Op bovenstaande wijze wordt een driehoeksverband tot de gewenschte breedte gevouwen.

totdat er deskundige hulp komt opdagen.

Behandelt den patient als voor zenuw-

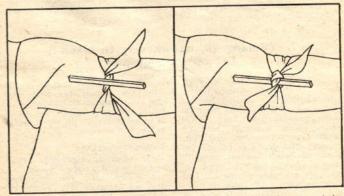
Als het te vermoeiend is om Uw reep te handhaven, tracht dan een kussentje of een steen in een doek gewikkeld, stevig over de slagader boven de wond te binden. Dit vermindert de bloedtoevoer zonder deze geheel en al af te snijden (zie teekening). Als Ge hierin niet slaagt en er komt geen hulp opdagen, legt dan een schroefver-band aan (tourniquet).

Het schroefverband

Het schroefverband (aderpers of tourniquet). Dit is gevaarlijk voor den patient tenzij men zeer voorzichtig te werk gaat.

Voor hen die het niet weten, wordt een schroefverband op de volgende wijze aangelegd: Legt een verband om het lid boven de wond (men kan hiervoor een das of een willekeurig stuk goed gebruiken), steekt een stokje, potlood of iets dergelijks door den knoop en draait het verband stijf aan, totdat het bloeden ophoudt.

Bindt dan het stokje, of wat men ook gebruikt, vast, zoodat het niet los kan draaien. Als er echter binnen een kwartier geen hulp komt opdagen, draait dan het stokje terug en maakt het verband los. Als het bloeden weer begint, draait dan het verband weer aan. Gaat zoo door met tusschenpoozen van 15 minuten. Als het bloeden deinitief opgehouden heeft, kan men de wond verbinden op de gewone manier. Maar men moet er voor zorgen het lid niet te bewegen. Bestudeert de teekening met aandacht en weest zeer nauwwegen. Bestudeert de teekeling het aandacht en weest zeer nauw-keurig in het uitvoeren van deze aanwijzingen, daar anders het lid zou kunnen afsterven en het leven van den patient gevaar zou loopen.

De teekening toont U hoe het verband eerst wordt geknoopt, dan wordt het houten stokje op den knoop geplaatst en daarover worden de einden opnieuw gestrikt, Dan draait men het stokje en verwekt zoodoende den noodigen druk.

23

Behandelt den patient als voor zenuwschok.

Gebroken beenderen

Als een der beenderen of ledematen gebroken is, verplaatst dan den patient niet, tenzij het absoluut noodzakelijk is. Hij zal gewoon-lijk zelf de houding aannemen, die hem de minste pijn veroorzaakt.
Ondersteunt hem daarom met kussens of gevouwen dekens, zoodat hij zich in deze houding zooveel mogelijk op zijn gemak voelt. Op de volgende punten moet gelet worden i gelet worden:

Een tijdelijk draagverband kan soms de pijn van een gebroken arm verlichten.

Een gebroken been kan men soms verlichting geven door het ter hoogte van de dij aan het andere een vast te binden (zie diagram)

Dit moet men doen voor de patient op een draagbaar gelegd of op andere wijze vervoerd wordt. Als het been door de huid steekt, tracht het dan niet op zijn plaats terug te duwen. Stelpt het bloeden en bedekt de wond met een schoon stuk verhanderas. stuk verbandgaas Behandelt den patient als voor zenuwschok.

Brand- en schroeiwonden

Bedekt de brandwond met een droog stuk verbandgaas, Gebruikt een schoonen gevouwen zakdoek, een prop watten of een gevouwen reep beddelaken. In geen geval mag er olie, boter of een of andere vette zalf gebruikt worden. Als de brandwond of de huid erom heen schoongemaakt moet worden, gebruikt dan een sterke zoutop-lossing. Behandelt den patient lossing. Behandelt als voor zenuwschok.

7. (Belangrijk, nauwkeurig te lezen!) Let op brandgevaar

Zoodra het waarschijnlijk lijkt, Zoodra het waarschijnlijk lijkt, dat Ge gedurende eenigen tijd in uitzonderlijke omstandigheden zult moeten leven, past dan de voorzorgsmaatregelen toe, die Ge van tevoren genomen hebt en breidt ze zoonoodig nog uit. Houdt altijd een bad of teil vol water en houdt zooveel mogelijk emmers met water en zand gereed on geschikte plaatsen. Fen reed op geschikte plaatsen. Fen bijltje, schop en een laddertje moe-ten op een gemakkelijk te bereiken plaats klaar staan.

Als er veel menschen in Uw huis wonen, overtuigt U er dan van, dat zij allen weten waar water, zand, schop enz. zich bevinden. Als Ge naar buiten moet om Uw

schuilkelder te bereiken, of als Ge schulkeider te bereiken, of als Ge naar Uw schuilplaats gaat, laat dan het gordijn en de blinden op de bovenverdieping open, zoodat, als er brand uitbreekt, dit van buitenaf gezien kan worden.

Reddingsmaatregelen

De volgende algemeene regels moeten in acht genomen worden:— I. Indien men een brandend huis wil afzoeken naar eventueele bewoners, die zich in gewaar be-vinden, zoekt dan van boven naar

2. Als Ge een brand wilt blus-schen, U zelf of iemand anders wilt redden, gaat dan plat liggen en be-weegt U kruipende voort om hitte

en rook te vermijden.

3. Gebruikt geen gangen of trap-pen, als de redding door een raam

pen, als de redding door een raam kan geschieden.

4. Als Ge langs een brandende trap moet gaan of door een bran-dende kamer, blijft dan zoo dicht mogelijk bij de muren, aangezien daar de vloer het langste stand zal

houden.

5. Als ge iemand redden wilt, die 5. Als ge lemand redden wit, die bewusteloos is, legt hem dan op zijn rug, bindt zijn polsen samen, knielt over hem heen, steekt Uw hoofd door den boog van zijn armen, zoodat zijn gewicht aan Uw nek komt te hangen en kruipt dan langzaam op handen en knieën vooruit

6. Als ge iemand die bewusteloos is, de trap af wilt dragen, legt hem dan bovenaan de trap met het hoofd naar beneden gericht; neemt hem onder de oksels en trekt hem langzaam achteruit de trap

af.

7. Als uw kleeren vlam gevat hebben, houdt dan uw handen voor den mond en rolt over den grond heen en weer, totdat de vlammen gedoofd zijn.

8. Als iemand anders' kleeren vlam gevat hebben, houdt dan een deken of jas voor U, gooit hem of haar on den grond, gooit de deken

haar op den grond, gooit de deken of jas over hem heen en rolt hem heen en weer over den grond, tot dat de vlammen gedoofd zijn.

9) Houdt deuren en ramen zoo-veel mogelijk dicht in een gebouw dat in brand staat, om de lucht-toevoer te verminderen. Als ge een brandende kamer wilt binnen-gaan, waarvan de deur naar buiten opengaat, plaatst dan Uw voet eenige centimeters van de gesloten deur af, zoodat Ge de deur geleide-lijk kunt openen en als schild tegen

de naarbuitenslaande vlammen, damp en rook kunt gebruiken. Valt dan op Uw knieën en kruipt zoo noodig dicht langs de muren naar binnen.

10) Als ge door een raam wilt ontsnappen en er is geen touw voorhanden, gaat dan op de vensterbank zitten met de beenen naar buiten, draait U dan om met het gezicht naar den muur, laat U in Uw volle lengte zakken en laat U vallen met gebogen knieën.

Brandhommen

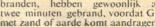
Brandbommen

De meest doeltreffende brandbom is de kleine, I Kg. wegende, magnesiumbom, waarvan een vliegtuig er verscheidene duizenden kan vervoeren. De schok, veroorzaakt door de aanraking met een hard voorwerp, ontsteekt een slaghoedje dat de zeer brandbare inhoud van de bom doet ontbranden, waardoor groote hitte ontstaat. Bij de eerste ontbranding vliegen stukken in het rond: daarna valt de bom in een plas daarna valt de bom in een plas vloeibaar metaal uiteen en brandt gedurende 10 à 15 minuten met groote hevigheid. Sommige soorten groote hevigheid. Sommige soorten bevatten een kleine hoeveelheid springstof, die tot 7 minuten na den schok van de aanraking ont-ploft. Het vuur wordt zoodoende verspreid en kan ernstige brand-wonden veroorzaken tot op 10 meter afstand

Hoe men brandbommen moet bestrijden

Een brand, die al om zich heen heeft gegrepen, moet men aan de brandweer overlaten, maar het dooven van brandbommen en het zoodoende voorkomen van brand is het werk van den gewonen

Brandbommen kunnen met een

branden, hebben gewoonlijk al twee minuten gebrand, voordat Ge met zand of aarde komt aandragen. Toch kunnen brandbommen terecht komen waar men ze onmiddellijk moet bestriiden. Of ze springstof bevatten of niet, in '4 begin zullen in elk geval brandende deeltjes in het rond spatten. Men houde daarom een of ander voorwerp als schild voor het gezicht en het lichaam als men naderbij komt. Een dergelijk schild kan men maken van 2 cM. dikke planken met metaal bedekt, zooals platgeslagen gegolfd ijzeren platen of een dunne ijzerplaat, van 75 bij 30 cM — waarin men een kijkgaatje aanbrengt op niet minder dan 10 cM van de bovenkant, dat ongeveer 3 cM wijd en ongeveer 1 cM hoog is. Als men niets anders heeft, kan men het deksel van een aschbak gebruiken om het gezicht en de handen te beschermen van een aschbak gebruiken om het gezicht en de handen te beschermen staal splinters helpt dit niet.

Brandbommen die buiten neervallen late men rustig uitbranden
indien zich in de onmiddellijke omgeving tenminste geen brandbaar materiaal bevindt.

Hoe men een bewustelooze kan verplaatsen. Op deze wijze kunnen zware lasten verplaatst worden.

Voorzorgsmaatregelen tegen ontplof-bare brandbommen

spuit gebluscht worden of men kan ze verstikken door er zand, aarde of asch (indien mogelijk in zakken) op te gooien. Na onge-veer twee minuten kan men dan waarschijnlijk de rest met een schop in een emmer gooien. Daarna kan men op de gewone manier het begin van brand, dat waarschijnlijk is ontstaan, blus-schen.

Als er een brandbom door het dak gevallen is en op den vloer van den zolder ligt te branden, zal het moeilijk zijn de bom te verstikken.

In dit geval moet er iemand in de kamer eronder de wacht houden, voor het geval de bom door den vloer en de zoldering heenbrandt

en er doorheen valt.

Als men een bom ziet branden Als men een bom ziet branden die men niet heeft zien vallen, dan weet men niet of zij zal ontplossen of niet. Er is echter geen kans meer op een ontplossing, wanneer de bom gedurende meer dan zeven minuten gebrand heest. Brandbommen die door het dak gevallen men, die door het dak gevallen zijn en binnenshuis liggen te

8. Bereidt u voor op bombardementen

Er zijn twee soorten bombarde-Er zijn twee soorten bombardementen: lucht- en artillerie-bombardementen. Het gevaar van beide kan men aanzienlijk verminderen door de voorzorgsmaatregelen te nemen, die in dit boekje zijn aangegeven. De twee voornaamste soorten van projectielen, waartegen Ge U moet beschermen zijn de volgende:

1. GRANATEN. Deze zijn

bijna altijd omplofbaar. bijna attijd ontplotoaar. De ut-werking van hun ontploffing is echter te vergelijken met die van de kleinste soort bom. Men moet echter bedenken dat de artillerie gewoonlijk haar vuur concentreert op bepaalde objectieven en deze voortdurend blijft bestoken. Als de artillerie het vuur opent op een terrein, waar Gij U bevindt, dan doet Ge het best met een paar kilo-

meter verder weg te gaan of Unaar een ondergrondsche schuilplaats te begeven. Als Ge onontplofte granaten ziet moet Ge de militaire autoriteiten hiervan zoo gauw mogelijk in kennis stellen.

2. BOMMEN. Deze kunnen van verschillende grootte zijn, vanaf de heel zware tot de kleine splinter-bommen toe, die slechts enkele centimeters lang zijn en geen gevaar opleveren voor gebouwen. Ze zijn echter zeer gevaarlijk voor personen en mogen in geen geval veronachtzaamd worden, juist omdat ze klein zijn.

geen geval veronachtzaand worden, juist omdat ze klein zijn.
De meest gebruikte bommen wegen gewoonlijk 100 tot 500 Kilo en veroorzaken groote verwoestingen in bebouwde kommen.

Lonten met onmiddellijke-en ver-traagde werking.

De lading springstof wordt door een lont of onmiddellijk, of na bepaalden tijd tot ontploffing gebracht.

gebracht.

Het tijdsverloop tusschen het oogenblik waarop de bom neerkomt en haar ontploffing (al naar de lengte van de lont), variëert van een paar seconden — om de bom gelegenheid te geven om in het gebouw door te dringen voor zij ontploft en zoodoende grootere schade te veroorzaken — tot uren en zelfs dagen, om daardoor het werk in het gebied waar zij neerkwam, te verlammen en schade en verwarring te veroorzaken lang nadat de aanval voorbij is.

De aanwezigheid van een bom met vertraagde werking vereischt daarom bijzondere voorzorgsmaatregelen. (Zie blz. 52.)

De uitwerking van brizant-bommen 1. Aardschok. Elke brizantbom

die op den grond neerkomt, veroorzaakt een schokvoortplanting in den grond — zooals een plaatselijke aardbeving — die fundeeringen van gebouwen in de buurt kan beschadigen of gas- en waterleidingen kan doen springen 2. Luchtdruk. Luchtdruk daarentegen wordt veroorzaakt door den schok van de ontploffing, die zich door de lucht voortplant. Deze plotselinge druk op de omgevende lucht gaat met groote kracht gepaard en wordt gewoonlijk onmiddellijk gevolgd door een luchtledig, dat een zuigende werking teweeg brengt. In de buurt van een ontploffing, vooral waar er huizen aanwezig zijn, kan de schade veroorzaakt door deze stuw en zuigkracht heel groot zijn, zelfs voor groote gebouwen.

De uitwerking van luchtdruk op het menschelijk lichaam is gewoonlijk minder ernstig. Weliswaar kunnen de longen of andere organen aangetast worden, maar doodelijke gevallen tengevolge van luchtdruk

kunnen de longen of andere organen aangetast worden, maar doodelijke gevallen tengevolge van luchtdruk zijn zeldzaam buiten de onmid-dellijke omgeving van de ont-ploffing.

3. Scherven. Veel meer schade

ordt veroorzaakt door de scherven van de bom zelf en door stukken rondvliegend puin. De gekartelde metalen splinters zijn uiterst gevaarlijk en veroorzaken soms letsel tot op een halve kilometer afstand. meter afstand.

Beschermende maatregelen. eerste en beste, dat Ge doen kunt is near een schuilplaats te gaan en er te blijven. Als Ge echter buiten plotseling door ontploffende bom-men en granaten overvallen wordt, is de veiligste manier plat te gaan liggen. Tracht zooveel mogelijk

van elke aanwezige dekking gebruik te maken, b.v. een stoeprand enz.
De beste houding, waarin Ge kunt
gaan liggen is met het gezicht naar
beneden, steunende op de ellebogen met Uw handen achter het
hoofd samengevouwen en de borst even boven den grond om U tegen de uitwerking van een aardschok te vrijwaren. Bedenkt dat bij de ontploffing van een bom, de splinters en stukken puin omhoog en zijwaarts vliegen.

Bescherming binnen of in ae nabijheid

en muur, een overdekte door-gang of een kast onder een trap kunnen U eenige bescherming geven tegen splinters, stukken puin en vallende scherven van het afweerges-chut. Maar bedenkt dat de schok chut. Maar bedenkt dat de schok die door muren en grond overgebracht wordt, het niet raadzaam maken om tegen eenig onderdeel van een gebouw of van een loopgraaf aan te leunen. Binnenshuis moet Ge vermijden om in een rechte lijn lijn tusschen deuren en ramen te staan. Ramen loopen minder gevaar door luchtdruk verbrijzeld te worden als ge ze open laat.

Onontplofte splinter-bommen

Daar deze klein zijn, vindt men ze

dikwijls op of dicht onder de oppervlakte van den grond. Ze graven zichzelf niet in. Ze zijn gewoonlijk niet meer dan 10 cM. lang en er kan een korte staaldraad of een soort metalen valscherm aan vastzitten (vlinderbommen). Deze kunnen ontploffen, als men ze beetpakt of als ze aan vibratie blootgesteld worden. Blijft deze bommen uit den weg en waarschuut ook anderen er niet dicht bij te komen. De soldaten weten wel hoe ze onschadelijk gemaakt kunnen worden.

Onontplofte bommen

Men kan hier te maken hebben met bommen, die om een of andere reden niet ontploffen of met tijdbommen. Behandelt ze in elk geval alsof ze gevaarlijk waren en, stelt de militaire autoriteiten op de hoogte. Indien mogelijk, bekijkt dan het gat, dat de bom in den grond gemaakt heeft. Ge kunt aan den omtrek van het gat ongeveer zien hoe groot de bom moet zijn. Als het een groote bom is, waarschuwt dan alle bewoners in den omtrek om de gebouwen onmiddellijk te verlaten. verlaten.

9. Oefent u in het opmerken van alles wat van nut zou kunnen zijn

Een goed vaderlander houdt Een goed vaderlander houdt zijn oogen open en merkt in zijn dagelijksch leven alles op, dat in de toekomst te pas kan komen. Het is o.a. van het grootste velang, dat hij zijn eigen streek goed leert kennen. Dit is echter niet zoo eenvoudig als het lijkt — Zoudt Gij bijvoorbeeld de volgende acht vragen kunnen beantwoorden zonder iemand of iets te raadplegen?

a) Hoeveel garages zijn er in Uw buurt?

b) Hoeveel spoorbruggen? Zijn deze van baksteen, natuursteen, of

gewapend beton of metaal gebouwd?

gebouwd?

() In welke windrichting loopt de spoorlijn, b.v. van Noord naar Zuid of van Oost naar West?

() Hoe groot is de juiste afstand van Uw huis naar het dichstbijzijnde ziekenhuis, station, vijver, beek of rivier?

() Waar komt Uw watertoevoer

e) waar komt Uw watertoevoer vandaan?

f) Als Ge in een stad woont, kunt ge dan een kaartje teekenen van de hoofdstraat, met de namen van alle zijstraten die er op uit komen en waar deze heenleiden?

g) Waar zijn de dichstbijgelegen osschen? Welke oppervlakte bosschen? beslaan zij?

h) Wat zijn de meest komende soorten boomen erin?

i) Wie is de plaatselijke stations-chef, gas- electriciteits- en water-

leiding-opzichter?

Ge moet U oefenen in het geven Ge moet U oefenenin het geven van juiste antwoorden op deze en soortgelijke vragen. Vage antwoorden zijn misleidend. Nauwkeurige kennis is van het grootste belang. Ge kunt U œfenen in het observeeren en daarvan een gewoonte maken. Als Ge 's morgens uit gaat, tracht dan nieuwe bijzonderheden in Uw geheugen te prenten en herhaalt die in U zelf bij het naar huis gaan. Als Geen vregen gebouw of huis binnenprenten en herhaalt die in U zelf bij het naar huis gaan. Als Ge een vreemd gebouw of huis binnen-gaat, tracht het dan in Uw gedach-ten te reconstrueeren nadat Ge het verlaten hebt. Vraagt Uzelf af, op welken windstreek de ramen uitzagen, hoeveel verdiepingen het had, hoe dik de muren waren en waarvan die gebouwd waren? Was er een nooduitgang en een kelder?

Hoe groot was de tuin en hoe dik was de tuinmuur? Als ge in Uw omgeving loopt, let dan op de hoogte en dikte van de boomen die langs de wegen staan, leer de binnenwegen en veldpaden kennen, entbewild de liening van beerderijen. binnenwegen en veldpaden kennen, onthoudt de ligging van boerderijen, slooten, kruispunten en let op den toestand van het wegdek. Onthoudt de windstreken, waar Ge U ook bevindt en oefent U in het geven van eenvoudige, juiste en duidelijke aanwijzingen om den weg van een gegeven punt naar een ander te vinden. Stelt U bijvoorbeeld voor, dat Uw dagelijksche weg geblokkeerd is tusschen twee punten en dat Ge vlug twee andere korte wegen moet bedenken. Als korte wegen moet bedenken. Als Ge onderweg menschen ontmoet, tracht dan bijzonderheden wat hun lengte, de kleur van hun kleeding enz. betreft, te onthouden en effent U in het opmerken van eigenaardigheden. Oefent U in het opmerken van bijzonderheden in verkeard met militatie formatier. verband met militaire formaties; hoeveel soldaten er waren; tot welk hoeveel soldaten er waren; tot welk regiment ze behooren; welke kleur de padjes op hun jassen hadden: welke insignes ze droegen; hoe ze gewapend waren, hoeveel officieren er bij waren. Let op auto's, vrachtauto's enz. en probeert hun kleur, merk, nummerplaat, bewapening, het aantal van de bemanning of de passagiers te onthouden, en — als het vrachtauto's zijn — hun mogelijk laadgewicht te schatten, 500 KG., 1 ton enz. ton enz.

Nauwkeurige waarnemingen van plaatsen en menschen zouden misschien Uw leven en dat van Uw landgenooten kunnen redden.

Hoe inlichtingen door te geven

Zooals Ge weet, is de beste houding, die men kan aannemen als de Duitschers U iets vragen, U van den domme te houden en vage antwoorden te geven. Het is merkwaardig hoe sterk het ge-heugen van de Nederlanders gele-

den heeft gedurende dezen oorlo.g vooral als ze door Duitschers ondervraagd worden! Dit toevallig verlies van geheugen kan gewoon-lijk geen kwaad, daar in de meeste gevallen de vijand niet weten kan, of Ge hem de gewenschte inlich-tingen werkelijk geven kunt of niet.

Oefent U in het bestudeeren van kaarten

Dit hoofdstuk is niet bedoeld voor de soldaten, automobilisten en wielrijders onder U, die gewend zijn om hun weg op een kaart te vinden.

Een kaart kunnen lezen kan echter van groot nut zijn voor Uzelf en voor de gea!lieerde solda-ten, als het uur der bevrijding is gekomen. Ge moet namelijk bedenken dat de vijand waarschijnlijk geen enkelen wegwijzer zal laten staan.

Een ordonnans of de leider van een colonne zou naar U toe kunnen komen om den weg naar een naburig dorp, een kruisweg of

iets anders te vragen.
Als Ge hem bij voorbeeld ant-Als Ge hem bij voorbeeld ant-woordt me te zeggen: "Volg dezen weg ongeveer twee kilo-meter, sla dan links af, langs de boerderij van die-en-die, sla dan rechts af en daarna den tweeden weg links...", dan zou dat voor Uzelf misschien heel duidelijk klinken, maar hoe verwarrend voor hem!

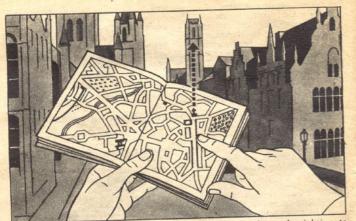
Bovendien zal hij misschien de taal niet goed kennen en een kaart te voorschijn halen en steeds den naam herhalen van de plaats, waar hij naar toe wil.

Als Ge dan op zijn kaart kunt aanwijzen, welken weg hij moet nemen, dan levert de taal geen moeilijkheden op en Ge zult een belangrijken dienst, niet alleen aan het leger, maar waarschijnlijk ook aan Uw landgenooten bewezen hebben.

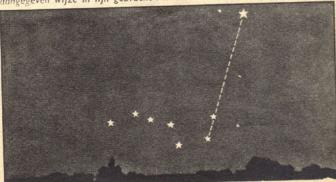
Een kaart is eigenlijk niet meer dan een plattegrond van de omge-ving. Ge zoudt bijvoorbeeld ge-makkelijk een stuk papier kunnen nemen en een heel goed platte-grondje van Uw eetkamer kunnen maken, waarop de ramen, de plaats van de tafel, het buffet, de stoelen en de kachel zijn aangegeven. Met een beetje nadenken zoudt Ge daarom ook ongetwijfeld wel een plattegrond van de wegen in Uw omgeving kunnen maken of van den weg van Uw huis naar het station. Een kaart is eigenlijk niet meer

van den weg van Uw huis naar het station.

Een kaart is tenslotte niets meer dan dat. Laat U dus niet in de war brengen, als Ge er voor het eerst een ziet en er staat veel op. Een kaart moet vrij uitgebreid zijn om van werkelijk nut te kunnen zijn. Maar Ge zult spoedig leeren de voornaamste dingen zooals wegen, spoorlijnen en kanalen erop te vinden. De rest komt dan vanzelf.

Dit is een ander eenvoudig middel om Uw kaart in de goede richting te houden. Een U bekend gebouw, boomgroep enz. wordt op de hierboven aangegeven wijze in lijn gebracht met de aanduiding ervan op Uw kaart.

De Groote Beer en de Poolster

Kaarten zijn altijd zoo gedrukt, dat het Noorden bovenaan, het Zuiden onderaan, het Oosten dus rechts, en het Westen links is.

Dus, als ge een kaart in Uw beide handen hebt, staat Ge in het Zuiden en kijkt naar het Noorden, tenminste, op de kaart.

Maar als ge buiten bent, dan kijkt Ge in werkelijkheid misschien naar het Westen.

Met de kaart in de hand, zou dus

naar het Westen.
Met de kaart in de hand, zou dus
het Noorden op de kaart naar het
Westen wijzen, iets waar Ge niet
veel aan zoudt hebben.

Dit zoudt ge trouwens zelf wel zien, als bijvoorbeeld de weg naar Amsterdam in werkelijkheid aan Uw linkerkant ligt en op de kaart

aan de rechterzijde.
Ge moet dus Uw kaart naar het landschap richten, door het Noorden op de kaart naar het werkelijke Noorden te richten (zie teekening)

Hoe men het Noorden moet vinden

Het Noorden is heel gemakkelijk te vinden met behulp van de sterren; en het zou een goed idee zijn, U hierin te oefenen, telkens als Ge met sterrenlicht buiten zijt, zoodat Ge te weten komt, dat die-en-die weg naar het Noorden of het Westen loopt, of dat het Westen bij-voorbeeld, vanuit Uw huis gezien, juist langs een huis of een boom in

de nabijheid loopt.

Tracht dan het sterrenbeeld "De Groote Beer" te vinden. Volgt met het oog een denkbeeldige lijn tusschen de twee aangegeven sterren czie schets) en Ge zult bij de Pool-ster uitkomen. Deze staat boven de Noordpool en in die richting ligt

dus het Noorden.

"De Groote Beer" verandert zijn stand aan den hemel voortdurend, maar laat dit U niet in de war brengen, want de lijn die in de war brengen, want de lijn die in de war brengen, want de lijn die in de war brengen komt altijd in schets is aangegeven, komt altijd in de Poolster uit

Overdag. Overdag is het gemakkelijk het Zuiden te vinden;
het Noorden ligt dan natuurlijk in
de tegenovergestelde richting. De
zon staat altijd precies in het Zuiden
om 12 uur 's middags (zonnetijd),
precies in het Oosten om 6 uur 's
morgens, en precies in het Westen
om 6 uur 's middags.

Als ge een klein compas kunt
bemachtingen, kunt Ge U al deze
moeite besparen.

moeite besparen.

II. Bestudeert het Duitsche transportsysteem

Als de Duitschers in het Westen

Als de Duitschers in het Westen voor militaire operaties op groote schaal komen te staan, dan zal het transport-vraagstuk voor hen van het allergrootste belang zijn.

Zelfs in dit stadium van den oorlog kost het transportprobleem (wegen en spoorwegen) den Duitschers veel hoofdbrekens. Voor de volgende doeleinden moeten zij op de vervoermiddelen kunnen rekenen:

1. Om de noodige grondstoffen en voedselvoorraden uit vele plaat-sen in Europa naar Duitschland te vervoeren, teneinde de gevolgen van de Britsche blokkade tegen te

gaan. 2. Om 2. Om hun oorlogsindustriëen van grondstoffen te voorzien en om de afgewerkte producten van de fabrieken naar hun bestemming te

brengen.
3. Om directe behoeften van de

geheele militaire machine tebevredigen. Wanneer de bevrijdingsoperatie begint, zal punt 3 van het meeste belang zijn. Het Duitsche verdedigingsplan is gebaseerd op het gebruik van mobiele reserves, die op bepaalde strategische punten zijn geconcentreerd. Deze reserves worden, zoodra ze naar het gevechtsterrein zijn vertrokken, onmiddellijk door nieuwe reserves uit Duitschland en elders vervangen. Daar de Duitschers niet weten op welk punt, of op welke punten, de slagen zullen vallen, moeten zij hun reserves over het geheele vasteland verspreid houden. Dit beteekent, dat vervoermiddelen en vooral de spoorwegen de Duitsche strategie voor 1944 beheerschen. De laatste oorlog was veel minder een bewegingsoorlog dan deze, maar Ludendorff schreef reeds in zijn memoires: "Er komt een oogenblik in iederen oorlog, waarop locomotieven belangrijker zijn dan kanonnen." Dit oogenblik nadert nu: het oogenblik, waarop iedere Nederlander zich voorbereidt om 't zijne bij te dragen. Een bekende militaire criticus schreef in 1942, dat het heele transportsysteem in geheele militaire machine tebevredi-

de bezette landen tenslotte in handen van de bevolking is.

"Indien," zoo schreef hij, gegeven oogenblik iedereen, in mindere of meerdere mate, het transport in zijn eigen streck zou belemmeren, dan zou geen politie-macht uitgebreid genoeg zijn om dit te verhinderen en geen enkel transport-systeem zou daartegen langer dan twee of drie dagen bestand zijn."

bestand zijn."

Met andere woorden, de vijand kan onmogelijk elken kilometer weg en spoorweg bewaken, waar van hij bij zijn verdediging afhankelijk is. De moedige Hollandsche spoorwegarbeiders hebben al eerder blijk gegeven dat zij den toestand begrijpen en dat zij hun plicht zullen doen wanneer de dag komt.

Bedenkt dat niet alleen de hoofdwegen, maar ook de zijwegen, die de Duitschers zouden gebruiken als de hoofdwegen versperd zijn, geblokkeerd moeten worden. Als zoodoende duizenden vaderlanders gelijktijdig meehelpen om het vij-

gelijktijdig meehelpen om het vij-andelijk transport te verlammen, dan zullen zij daarmee ook het gevaar voor zichzelf verminderen.

heele regimenten en divisies.

Na deze ervaringen is de Duitsche soldaat inderdaad minder arrogant geworden. Maar in het algemeen vecht hij nog steeds goed. Dit komt natuurlijk gedeeltelijk, doordat hij een goed gedrild soldaat is. maar ook omdat hij aan het front grootendeels geïsoleerd staat en van den waren stand van zaken niet op de hoogte gebracht wordt. Zoo wisten bij voorbeeld vele Duitsche soldaten, die in Tunis gevangen genomen waren, niet eens dat Tripolis enkele maanden tevoren al gevallen was.

De Duitsche autoriteiten zullen ongetwijfeld ook de troepen, die

De Duitsche autoriteiten zullen ongetwijfeld ook de troepen, die naar Nederland gezonden zullen worden in onwetendheid laten. In dit verband kunt ge een grooten dienst aan de gealliëerde zaak bewijzen, door er voor te zorgen, dat alle troepen, die pas uit Duitschland of ergens anders zijn gearriveerd, evengoed den waren toestand leeren kennen als Gijzelf. Op allerlei andere wijzen, door Uwzelfverzekerde houding, door den blik in Uw oogen, kunt Ge er toe

bijdragen het Duitsche moreel te

bijdragen het Duitsche moreel te ondermijnen.

Als de Duitschers in Nederland tot systematische vernielingen en wreedheden overgaan, zooals zij elders gedaan hebben, kunt Ge er zeker van zijn, dat ze zich op den terugtocht voorbereiden. En deze keer kan hun terugtocht slechts tot één ding leiden. Zorgt er voordat zij zich daarvan bewust zijn. Brengt hun aan het verstand, dat elke daad van terreur, van wreedheid en vernieling, elke terechtstelling en iedere diefstal die ze begaan, vergolden zal worden.

Noteert nauwkeurig den rang, het regiment en indien mogelijk den naam van elken Duitscher, die zich aan dergelijke daden schuldig maakt, zoodat Ge alle bijzonderheden, met den datum, tijd, plaatsen de namen van mogelijke getuigen, bij de gealliëerde legers kunt rapporteeren. De hieronder volgende af beeldingen van de voornaamste Duitsche rang-onderscheidingsteekens kunnen U daarbij van dienst zijn. Bestudeert ze nauwkeurig

nauwkeurig

12. Bestudeert den vijand

Er is weinig, wat de Duitschers als personen betreft, dat Ge niet al weet. Ge kent hun domheden, hun ongerustheid en hun toenemende angst.

Maar ge hebt de Duitschers niet meer als vechtende soldaten gezien sinds 1940, toen zij iedereen onder den voet schenen te kunnen loopen.

Sindsdien is de legende van de Duitsche onoverwinnelijkheid in rook vervlogen door de nederlaag

Leutnant

van Stalingrad, waar veldmaar-schalk Paulus en talrijke generaals zich met het zesde leger overgaven ; in Noord-Afrika, waar Rommel op de vlucht sloeg voor het einde van den strijd in Tunis, en von Arnim zich met al zijn manschappen over-gaf ; in Sicilië, in Italië en op honderd andere slagvelden in Rus-land, waar de intuitie van den Fuehrer steeds weer opnieuw leidde tot de nuttelooze opoffering van

Oberleutnant

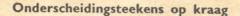
Schouderstukken Oberst Major Oberstleutnant Schütze Unteroffizier Feldwebel

Hauptmann

Generalleutnant

Generalmajor

General

Unteroffizier

General

Offizier

60-61 voor 44 Onderscheidingsteekens

Zie bladz.

Onderscheidingsteekens op de mouw

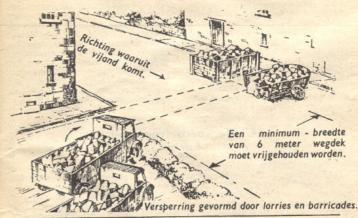

Oberschutze Gefreiter

3

Hoe men een weg kan blokkeeren

Een versperring van welken aard ook, is beter dan in het geheel geen versperring. Door den vijand op 12 verschillende plaatsen gedurende vijf minuten op te houden, wordt een oponthoud van een uur veroorzaakt. Hierboven zijn twee verschillende versperringen afgebeeld waarvan de uitvoering eenigen tijd in beslag neemt. Vergeet niet de zijwegen te blokkeeren

30

13. Helpt de ondergrondsche pers

De ondergrondsche pers, die met grooten moed en vaderlandsliefde de Nederlandsche traditie van vrije meeningsuiting gehandhaafd heeft, heeft er recht op, juist nu geholpen en beschermd te worden. Ieder wiens hart voor de vrijheid klopt, zal haar thans meer dan ooit willen helpen verspreiden. Zijn vijanden zijn onze vijanden en zullen als zoodanig behandeld wor-

den, wanneer de Gealliëerden komen. Deze geheime kranten kunnen voor en gedurende de bevrijdingsoperaties van groot nut zijn. Wacht U echter voor Duitsche vervalschingen, die waarschijnlijk misleidend genoeg zullen zijn om U op het eerste gezicht in de war te brengen. Uw gezond verstand zal U echter spoedig zeggen, of ze al of niet van den vijand afkomstig zijn.

14. De voedseltoestand in Europa

De voedselvoorziening in Europa is op het oogenblik in handen van de Duitschers. Goering zelf heeft gezegd, dat wie er in Europa ook honger moge lijden, de Duitschers zeker niet. Op deze uitspraak is het Duitsche voedselplan gebaseerd. Een der eerste problemen van de gealliëerde bezetting van Europa zal dus de voedselvoorziening zijn. Hiervoor zijn de noodige plannen reeds gereed. Een organisatie, de "UNRRA" (United Nations Relief and Rehabilitation Administration, d.w.z. Hulpen Herstel organisatie der Vereenigde Volkeren) is in Washington opgericht. Zij is samengesteld uit deskundigen uit alle gealliëerde landen en zal zich bezighouden met de steunverleening, na de bevrijding, aan alle nu door den vijand bezette landen.

Het Europeesche comité van UNRRA is gevestigd te Londen en UNRRA-deskundigen zullen de gealliëerde strijdkrachten begeleiden. Het probleem bestaat uit twee deelen. Ten eerste, de onmiddellijke leniging van den noodtoestand in de gebieden die de vijand ontruimd heeft : ten tweede, het spoedige herstel van het eigen voedselproductie-vermogen, den landbouw en de veestapel en den opbouw op langen termijn van een normale, of tenminste een rechtvaardige verdeeling van de wereld-voedselproductie. Vergelijkt dit eens met het Duitsche plan, dat zich alleen maar bezig houdt met de voeding van de Duitschers en niet eens het allernoodigste beschikbaar stelt voor hen, die voor de Duitsche oorlogsindustrie werken.

oorlogsindustrie werken.

We moeten U ervoor waarschuwen, dat de zoo juist omschreven taak enorm groot is. Het zal heel lang duren voor de voor-oorlogsche overvloed van voedsel zelfs maar bij benadering hersteld is in eenig bevrijd gebied of in de gealliëerde landen zelf. Zij zullen zich allen opofferingen moeten getroosten voor de gemeenschap-

pelijke zaak. Het zal noodig zijn de plannen voor de verdeeling van de wereld-voedselproductie op de meest zorgvuldige manier te ontwerpen en voor te bereiden, miet alleen met het oog op de reusachtige hoeveelheid transportmiddelen, die ervoor noodig zal zijn, maar ook omdat de oorlog zooveel arbeidskrachten aan de voedselproductie heeft onttrokken ten bate van de oorlogsindustrie en de strijdkrachten.

ontrokken ten bate van de oorlogsindustrie en de strijdkrachten. In Engeland, de Vereenigde Staten, Rusland en China staan de mannen, die den grond zouden moeten beploegen en voor het vee zorgen, achter een machinegeweer of werken in een fabriek. De voedselproductie wordt ook bemoeilijkt door het tekort aan zaden en aan kunstmest, als gevolg van het gebruik van scheepsruimte voor andere doeleinden. De ravitailleering van de troepen eischt vanzelfsprekend veel van de transport middelen en de voedselproductie, daar over het algemeen soldaten meer eten dan burgers.

Er zijn echter plannen gemaakt, waardoor het probleem op zoo groot mogelijke schaal zal kunnen worden aangepakt.

Het vorig jaar zomer schatte het gealliëerde Bureau voor Naoorlogsche Behoeften, dat de nu bezette Europeesche landen in de eerste zes maanden na de bevrijding 23,500,000 ton aan invoeren van overzee zouden noodig hebben en nog 23,500,000 ton langs andere wegen aangevoerd.

DE BURGER GEDURENDE DE BEVRIJDINGSOPERATIES

BIJVOEGSEL

Hoe het Engelsche volk voorbereid was

Toen in 1940 de invasie van Engeland door de Duitschers alleen maar wachtte op een succesvolle beëindiging van de voorbereidingen daartoe door de Luftwaffe, richtten de Engelschen over het geheele land, tot zelfs in de kleinste dorpen. zoogenaamde .,Invasie-Comités

De gedachte, die hieraan ten De gedachte, die hieraan ten grondslag lag, was dat elke gemeente, klein of groot in staat zou moeten zijn een week of langer voor zichzelf te zorgen, voor het geval er in de buurt gevochten, of het contact met de buitenwereld door andere oorzaken verbroken zou worden. Het is niet gemakke-lijk om aldus een gemeenschap lijk om aldus een gemeenschap onafhankelijk te maken; het vereischte integendeel zorgvuldige voorbereiding.

De samenstelling van een der-gelijk comité moest natuurlijk, naar gelang van de uitgebreidheid van de gemeente, verschillend zijn.

gemeente, verschillend zijn.

Als voorzitter werd gewoonlijk iemand gekozen, die plaatselijk algemeen bekend was en het volle vertrouwen genoot. Alle plaatselijke diensten en belangengroepen waren vertegenwoordigd, b.v. de industriëele arbeiders, de brandweer het Vrouwelijk Hulp-Corps, de E.H.B.O.-afdeeling (indien er geen was, werd er een gevormd), de

boeren, de kruideniers enz.

Dit comité koos dan een aantal ingezetenen voor de verschillende functies: een plaatselijke Voedingsadministrateur (dikwijls de voornaamste kruidenier, melkboer of bakker), een arbeidschef voor het opruimen van puin op de wegen en voor andere diensten, een leider voor de rust-centra, waar degenen wier huizen beschadigd waren, onder dak gebracht konden worden; en iemand voor de leiding van de kinderzorg.

In geval van een invasie zouden deze comités het centrale orgaan vormen waartoe de burgerbevolking zich voor leiding en hulp zou kunnen wenden. Zij zouden tevens als verbindingsorganen fungeeren tusschen de burgerlijke en militaire autoriteiten en ten slotte de noodige maatregelen nemen tot het bemoeilijken van de vijandelijke operaties.

operaties.

Een der eerste en belangrijkste plichten van de leden was het verzamelen van gegevens en deze te noteeren. Hiervan werd een samenvattend rapport gemaakt, dat de moeelijke aanvalsvormen. de mogelijke aanvalsvormen. waaraan de gemeente zou kunnen blootstaan, omschreef en tevens allerlei bevatte, dat van nut zou

kunnen zijn. Hieronder volgen eenige van de rubrieken, waaronder deze gegevens gerangschikt waren:

42

1. Het adres van het dichtst-

Het adtes van het dichtstbijzijnde politie-bureau, brandweer, E.H.B.O.-Post enz.
 De namen en adressen van alle leden en van hen, die belast waren met het contact met de naburige comités. In de bezette gebieden is dit echter niet aanbevelenswaardig.
 Alle bechikbare verbindingsmiddelen, afgescheiden van telegraaf en telefoon, d.w.z. een lijst van boodschappers, beschikbare fietsen of paarden en de beste wijze, waarop deze verdeeld konnden worden.

4. Een opgave van de beschik-

4. Een opgave van de beschik-bareschuilkelderruimte en de wijze, waarop deze zou kunnen worden uitgebreid.

uitgebreid.

5. Plannen voor voedsel-distributie in geval van nood, reservevoorraad water en nood-W.C.'s.

6. E.H.B.O. en de beschikbare geneeskundige installaties.

7. Plaatsen die in geval van nood als onderdak zouden kunnen dienen zooals zalen, schuren, billiardkamers, enz. en die geschikt zouden zijn als rust-centra voor de dakloozen. dakloozen.

8. Centra, waar men al dan niet geschoolde arbeidskrachten kon vinden voor spoedwerk, zooals het vrijmaken van wegen, enz.

9. Nood-transport middelen voor het vervoer van voedsel, water en personen, zooals b.v. tractoren, personen, zooals b.v. tractoren, hooi-wagens, kruiwagens, met de namen van de eigenaars en waar ze te vinden zouden zijn, als men hen noodig had.

10. Reserve-voorraden voor huiselijk gebruik en voor het blusschen van brand; regeling voor het ontsmetten, bewaken en verdeelen van water en voor het waarschuwen der bevolking om een watervoorraad in baden, emmer enz. als reserve gereed te houden. emmers,

Een andere belangrijke afdeeling werd georganiseerd om eventueel regelend op te treden bij het ontstaan van vluchtelingen-bewegingen en om iedereen zoo veel mogelijk te overreden te blijven waar hij was. Al deze organisaties werden gedurende uitgebreide æfeningen met de Rritsehe soldsten die ingen met de Britsche soldaten, die de rol van invasie-troepen speelden, op de proef gesteld.

des te beter ook zullen zij hun beproevingen doorstaan in het vaste vertrouwen, dat deze niet lang zullen duren.

Daar ieder land, iedere streek en zelfs iedere gemeente zijn eigen problemen heeft, lijdt het geen

twijfel, dat bijvoorbeeld de Italianen veel minder geleden zouden hebben, als zij van te voren maatre-gelen hadden genomen voor hun gemeenschappelijke bescherming, zelfs nu de "invallers" als bevrij-ders kwamen en niet als vijanden.

Blijft waar ge zijt

De geheele organisatie had één voornaam doel, namelijk de menschen er toe te bewegen in ieder geval ter plaatste te blijven en zoodoende de tooneelen te vermijden, waarvan Europa in 1940 getuige was geweest: stroomen vluchtelingen, die tot chaos leidden en zoo tenslotte de nederlaag bevorderden. Op deze politiek werd herhaaldelijk de nadruk gelegd in de volgende officiëele instructie: "Het publiek moet onder geen voor-

waarde zijn woonplaatsen verlaten om zich naar een zoogenaamd veiliger plaats te begeven en zoodoende een vluchtelingenstroom veroorzaken, die op een ramp zou uit-loopen."

Maar wanneer menschen aldus in hun eigen woonplaats blijven, moeten zij zich zelf ook zooveel mogelijk kunnen beschermen. Hoe spoediger een dergelijke zelfbescherming georganiseerd wordt en algemeen bekend gemaakt,

TWEEDE DEEL

Wat Ge doen moet als de Gealliëerde Strijdmachten komen

I. Weest bedacht op de volgende gevaren :

Zorgvuldige overdenking en nauwkeurige voorbereiding kunnen deze gevaren belangrijk verminderen. Bestudeert daarom deze aanteekenngen en overtuigt U ervan, dat de leden van Uw gezin die ook kennen. Overtuigt U er vooral van, dat Uw kinderen zich bewust zijn van het gevaar, naar buiten te rennen en vreemde voorstelle v bewist zijn van het gestat, naar buiten te rennen en vreemde voor-werpen aan te raken. Kleine kin-deren wennen vlugger aan nieuwe omstandigheden dan volwassenen en zijn daarom minder voorzichtig.

Luchtbombardementen en bombardementen vanuit zee

Als ge zwaar geschut hoort of ontploffingen, gaat dan naar Uw schuilkelder en blijft daar tot het voorbij is. Ge zult daar misschien geruimen tijd moeten blijven. Uw schuilkelder moet daarom van een kleine voedsel- en waterreserve, bedden enz. voorzien zijn. (Zie blz. 17-20).

Straatgevechten

Als ge geweer- en machinege-weervuur hoort, gaat dan naar Uw schuilkelder. Gaat niet de straat op en kijkt niet uit het raam.

Als de vijand in de verdediging is As de vijand in de verdediging is of zich terugtrekt, zal hij waar-schijnlijk mijnen leggen op de wegen. Rijdt of loopt niet op de wegen, voor Ge er zeker van zijt dat ze veilig zijn. (Zie blz. 51).

Een geliefkoosde ..aardigheid Een geliefkoosde "aardigheid" van den vijand is, deurknoppen of andere onschuldig lijkende huiselijke voorwerpen met landmijnen of vallen te verbinden. Gaat geen huizen binnen, die de vijand pas verlaten heeft zonder hierover eerst de bevoegde militaire autoriteiten te raadplegen. (Zie blz. 51.)

Vijandelijke soldaten of spionnen gekleed als Gealliëerden

De vijand zal waarschiinliik spionnen in geallièerde uniform steken met de bedoeling geruchten te verspreiden en paniek te veroor-zaken. Weest daarom voorzichtig bij het in ontvangst nemen van op-drachten van militairen. Als ge drachten van militairen. Als ge twijfelt, waarschuwt dan Uw buren, maar treedt nooit en onder geen voorwaarde, zelf tegen die ver-dachte militairen op, tot dat een

bevoegde militaire autoriteit der Gealliëerden hun identiteit kan vast-

Overdreven wantrouwen is natuurlijk even schadelijk als heelemaal geen. De vijand zal zeker trachten, door enkele spionnen te sturen en het gerucht te doen verspreiden, dat er nog meer onder U zijn, Uw achterdocht tegen alle Gealliëerde officieren en minderen op te wekken. Laat U steeds door Uw gezond verstand leiden.

Het is mogelijk, dat de vijand zal trachten gijzelaars te nemen,

terwijl hij de streek waar Gij woont ontruimt. Laten degenen, die de vijand naar alle waarschijnlijkheid op een lijst heeft staan als mogelijke gijzelaars, bij het eerste teeken der bevrijdingsoperaties zich verbergen.

Vluchtelingen op de wegen

De vijand zal waarschijnlijk zijn oude methode toepassen en burgers dwingen hun woningen te verlaten en zoodoende den gealliëerden troepen op de wegen het oprukken bemoeilijken. Laat u hierdoor niet misleiden; hij zal trachten paniek te verwekken; laat u daarvan niet het slachtoffer maken en blijft in Uwwoning of schuilkelder.

Uw oogen kunnen de Gealliëerden helpen

Zooals we reeds op blz, 30 heb-Zooals we reeds op blz. 30 heb-ben gezegd, kan de gewoonte om alles nauwkeurig in U op te ne-men, van groot nut zijn. De voor-bereidende operaties der Duitsche verdediging kunnen nu eenmaal niet aan alle oogen ontgaan; en wanneer de gealliëerde troepen komen, zullen nauwkeurige en snel gegeven inlichtingen groote waarde kunnen hebben.

Aangezien het den gealliëerden officieren veel te veel tijd zou kosten alle bewoners afzonderlijk te ondervragen, zou het nuttig zijn, als alle belangrijke inlichtingen over de Duitsche plannen en stellingen verzameld zouden kunnen worden door een klein aantal bewame personen, die de ze dan direct aan de gealliëerde commandanten kunnen doorgeven.

Er zijn misschien andere leden der gemeenschap, die zich nuttig wenschen te maken. Oud-soldaten, wenschen te maken. Oud-soldaten, marechaussées, politie-agenten, postbodes, jongens- en meisjespadvinders en anderen die de streek buitengewoon goed kennen, hebben misschien meer in het bijzonder gelegenheid vijandelijke troepenbewegingen waar te nemen. Mochten zij dit gevaarlijke werk willen ondernemen, dan zijn de volgende wenken wellicht van nut:

wenken wellicht van nut:

Waarnemers moeten er steeds met
zijn tweeën op uit gaan, zoodat eén
van hen een boodschap mee terug
kan nemen, terwijl de ander op zijn
post blijft. Deze moet zich voorzichtig bewegen en zoonoodig op
zijn buik voortkruipen, totdat hij
dekking gevonden heeft, waarachter
hij zich vlugger voort kan bewegen.

Een plotselinge of opgewonden be-weging zou hem kunnen verraden: het voornaamste bij een goede waarneming is immers, dat de vijand niet weet, dat hij geobserveerd

Hier zijn enkele regels voor en

goede waarneming, leert ze uit het hoofd en houdt U er aan: 1. Waarnemingen worden ge-woonlijk het best gedaan met zijn

2. Als Ge gebruik maakt van een observatiepost, overtuigt U er dan van, dat deze goed gecamoufleerd is.
3. Als Ge U voortbeweegt, zorgt

or dan voor, dat uw kleeren niet tegen den achtergrond afsteken. Om een cenigszins overdreven voorbeeld te noemen: vermijdt als achtergrond een witgekalkte

4. Vermijdt heuveltoppen en denkt eraan, dat Ge, zelfs in het donker, tegen den hemel afsteckt.

Afstand schatten

Oefent U in het schatten van afstanden en neemt de proef op de som door Uw passen te tellen. Een gemiddelde mannenpas is onge-veer 65 cM lang.

Het wijzerplaat systeem

Dit is een methode, die door de Engelsche soldaten gebruikt wordt om een plaats aan te duiden, welke om een plaats aan te duiden, welke voor beiden zichtbaar is. Kiest bijvoorbeeld een kerktoren en duidt dezen aan als twaalf uur op een denkbeeldige wijzerplaat. Andere punten worden dan automatisch met de overige uren op de klok aangeduid, al naar gelang van hun ligging tenopzichte van de kerk. Wanneer dus de boerderij op de teekening met zeven uur is aangegeven, dan is de molen 11 uur aangegeven, dan is de molen 11 uur

en de brug 2 uur. Als men deze methode gebruikt, kan men iemand vrij nauwkeurig een positie aangeven zonder met de armen te zwaaien of te wijzen. Men zegt b.v. "Ziet dien brug op twee uur ten opzichte van van de kerktoren — daarnaast staat een groep boomen op kwart over tweeën." Of, nog eenvoudiger: "Een groep boomen op 800 meter afstand en op kwart over twee ten opzichte van de kerktoren.

Het schrijven van een bericht

Een mededeeling zoo te schrijven, dat zij niet verkeerd begrepen kan worden, is veel moeilijker dan de meeste menschen denken. Een goede geschreven mededeeling mag alleen volstrekt noodzakelijke bijzonderheden bevatten, bijvoorbeeld

a) Den naam van dengeen, aan

a) Den haam van dengeen, aan wien de boodschap gericht is.
b) De plaats, waar Gij U bevindt, op het oogenblik, dat Gij het bericht schrijft, waarbij Gij bedenken moet, dat de ontvanger van het bericht de omgeving misschien niet voord kent. goed kent.

c) Een nauwkeurige omschrijving van de plaats, waar het waargenomene gebeurde en den tijd,
waarop Gij Uw waarneming deed,
d) Het aantal manchappen en
voertuigen in kwestie.

e) Tijd en datum, alsmede den naam van den afzender. Hieron-der volgt een voorbeeld van een dergelijke boodschap:—

Aan: X

Van: Jan Dekker, 23 November

0920

Ben bij de kerk, 2 kilometers ten Oosten van het kruispunt Zwolle-Apeldoorn en Harderwijk

Deventer. lk zag 10 vijandelijke vrachtauto's, elk met 20 man, gaande richting Deventer om 0913 uur.

Weest heel voorzichting in het Weest heel voorzichting in het doorgeven van berichten "van hooren zeggen". Overtuigt U ervan, dat degene die U ingelicht heeft, zelf gezien heeft wat hij U vertelt. Onderwerpt hem zoo noodig aan een scherp verhoor, teneinde er zeker van te zijn, dat zijn inlichtingen nauwkeurig zijn, voor Ge ze doorgeeft. voor Ge ze doorgeeft.

Hieronder volgen eenige vormen van vijandelijke activiteit, die van groot belang zijn en de moeite waard om genoteerd te worden.

Posities van vijandelijke stellingen

Kazematten, machinegeweer-nesten, versterkte punten. loop-graven, batterijen (en hoe deze gecamoufleerd zijn), mijnenvelden.

Vijandelijke Opslag- en Herstelplaatsen

De aard der opslagplaats (voedsel, ammunitie, enz.) ze gecamoufleerd zijn).

Beweging van troepen, tanks, kanonnen

Aantal, bewapening, aard, richting, snelheid.

Toestand van den grond en de wegen :

Moerassen, inundaties, goede of slechts wegen, klei of zandgrond.

Activiteit der 5de colonne :

Burgers, die zich op verdachte wijze gedragen en van wien het bekend is, dat ze in dienst van den

Nieuwe wapens of nieuwe wapentech-

Mogelijk gebruik van gas door den vijand: welke soorten.

Wacht u voor geruchten - zij zijn een oorlogswapen!

Evenals in 1940, zullen de Duitschers trachten geruchten te verspreiden om paniek en ver-warring onder de burgerbevolking te stichten. Zij hopen daarmee de burgers de wegen op te jagen, daar waar ze den vijand bij zijn terug-tocht dekking kunnen verschaffen of de gealliëerde opmarsch kunnen hinderen.

Gelooft geen geruchten

Deze zullen waarschijnlijk op de meest listige wijze verspreid worden en zullen misschien zelfs gunstig

klinken voor de zaak der Gealliëer-

Een opgewonden iemand zou U kunnen vertellen, dat de Gealliëer-den nog maar 10 kilometers ver-wijderd zijn en onwillekeurig zoudt Ge naar de markt of het gemeente-huis willen hollen om daar hun komst af te wachten. En dat is misschien juist wat de Duitschers willen, dat Ge doet. Iemand zou U kunnen vertellen. dat de Gealliëerden radio-instructies aan de be-volking heben omgeroepen om het een of ander te doen. Geeft

4. Past op voor mijnen, vallen, enz

51

Zooals Ge weet, is het de gewoonte van den vijand om mijnen en vallen achter zich te laten in het gebied, waaruit hij zich terugtrekt. Hij zal eveneens trachten bruggen op te blazen en gebouwen, magazij-nen, machines of de oogst op het veld te vernielen ; kortom alles wat den Gealliëerden bij hun opmarsch van nut zou kunnen zijn. Zij bedoeling in dit opzicht is duidelijk hij wil den Gealliëerden zooveel mogelijk oponthoud en last veroorzaken en zoo groot mogelijke ver-liezen toebrengen. Hij zal de wegen, de spoorwegen en open velden, die voor tank-operaties geschikt zijn zoolang mogelijk gevaarlijk of ontoegankelijk willen maken, teneinde zich langzaam en in goede orde terug te kunnen trekken.

Waarschuwt Uw kinderen tegen Waarschuwt Uw kinderen tegen mijnen en houdt hen bij U. Als Ge een mijn ontdekt, zoudt Ge iedereen een nuttigen dienst bewijzen door de plaats daarvan op duidelijk zichtbare wijze aan te geven. De beste manier zou natuurlijk zijn om een groote letter, M'' op een stuk karton aan een stok vast te binden. Daar deze echter zelden voorhanden zijn, neme men wat het dichtst bij de hand is, b.v. een steen of een tak. Waarschuwt de dichtstbijzijnde gealliëerde troepen. Waarschuwt Uw kinderen! Uw kinderen!

Mijnen

Er zijn twee hoofdsoorten mijnen: "Anti-voertuig"-mijnen, die op de wegen gelegd worden of op terreinen, die naar alle waar-schijnlijkheid voor vrachtauto's zwaar materiaal gebruikt

zullen worden.
"Anti-personen"-mijnen, die op
of langs de wegen worden gelegd of op terreinen, waarover waar-schijnlijk troepen zullen op-

"Anti-voertuig" mijnen

Deze worden gewoonlijk vlak onder de oppervlakte gelegd met den top gelijk met het wegdek. De meest voorkomende soort de Duitsche Teller-mijn, is rond en plat met bovenop een verhooging in den vorm van een paddestoel. Wanneer er een voertuig overheen rijdt wordt de mijn door den druk rijdt, wordt de mijn door den druk tot ontploffing gebracht : soms is alleen het gewicht van een man al voldoende. Probeert deze mijnen niet op te lichten; zij zijn dikwijls door draden met landmijnen of z.g. "booby-traps" verbonden. Kijkt goed rond om te zien, of Ge U misschien in een mijnengebied be-vindt; let vooral op dicht bij den grond gespannen draden. Snijdt nooit een strakgespannen draad door en trekt nooit aan een lossen draad. Als Ge een stuk draad ziet, onderzoekt dan beide einden nauw-keurig voordat Ge het aanraakt; het is zelfs raadzaam deze in het geheel niet aan te raken, maar de plaats duidelijk aan te geven, opdat anderen ze ook kunnen zien.

"Anti-personen"-mijnen

Dit zijn gewoonlijk kleine cylin-dervormige mijnen van 10 cM. middellijn en ongeveer 12 cM hoogte, die door een der talrijke struikeldraden, die eraan verbonden zijn, tot ontploffing gebracht wor-

daaraan geen gehoor, tot Ge zeker weet, dat dit ook werkelijk zoo is en tot Ge hiervoor gesproken zoo is en fot de hiervoor gesproken hebt met een volkomen vertrouwd iemand, die deze instructies zelf gehoord heeft en er zeker van is, dat ze door het Gealliëerde Hoofd-

Nog beter zou het zijn om met een groep buren af te spreken voortdurend met de Londensche radio in contact te blijven en hier om beurten naar te luisteren.

Maakt er vooral een gewoonte van ongeloovig te zijn als men U iets vertelt. Ondervraagt dengene, die U inlicht en denkt over wat hij gezegd heeft nauwkeurig na.

Hindert den vijand.

Als Ge kunt, hindert dan den vijand zooveel mogelijk. Gij zoudt bijvoorbeeld de werking van het vijandelijke politie-apparaat kunnen belemmeren door anonieme vangeten in de verden over in de v rapporten in te zenden over in-cidenten, die Ge zelf verzonnen hebt. Ondanks herhaalde ver-sterkingen, is de politie-macht in Nederland nog maar nauwelijks

voldoende om de orde te handhaven. Als b.v. de helft van de bevolking dergelijke mededeelingen doet, zou de politie hier vanzelf-sprekend maar een klein gedeelte van kunnen verwerken en haar heele organisatie zou erdoor in de war gebracht worden. De moedige en ware vaderlanders onder de politie zouden een dergelijke desorgani-satie zeker verwelkomen. zotten een dergenjke desorgansatie zeker verwelkomen. De anderen — zij die met den vijand samenwerken — zullen zich nog ongeruster gaan voelen.

Als Ge dergelijke brieven schrijft, zorgt er dan voor, dat het papier op geen enkele wijze Uw identiteit

op geen enkele wijze Uw identiteit verraadt.
Geruchten vormen een oorlogswapen. De Ondergrondsche Pers zal bij de komst der Gealliëerden waardevolle diensten kunnen bewijzen door haar bladen en verspreidings-organisatie te benutten voor het bekend maken van belangrijke gealliëerde mededeelingen. Wii zouden het op prijs stellen, als Wij zouden het op prijs stellen, als de redacteuren onmiddellijk na aankomst der gealliëerde troepen met de commandanten contact zouden willen zoeken.

Let op de landverraders

De berechting en bestraffing der landverraders is een zaak, die den De Nederlanders zelf aangaat. gealliëerde strijdkrachten zullen natuurlijk zoodra de bevrijdingsoperaties beginnen met de Nederlandsche autoriteiten samenwerken om te verhinderen, dat de handlangers van den vijand zich uit

de voeten maken. Maar het gealliëerde Opperbevel zal zich niet in hun bestraffing mengen, als ze eenmaal voor een Nederlandsche Rechtbank staan. Daarom is het de plicht van de Nederlandsche bevolking een lijst met de namen der landverreders in hun omgezien. der landverraders in hun omgeving samen te stellen, met een omschrijving van hun wandaden.

52

Bij het eerste contact springt den. Bij het eerste contact springt de mijn ongeveer een meter hoog de lucht in en ontploft daar, terwijl staalscherven in alle richtingen vliegen. Een ander soort, is de mijn, die in een houten kistje ligt en tot ontploffing gebracht wordt door het gewicht van één persoon. Aan deze mijn is bovendien dikwijls een extra ontbrander bevestigd, die de mijn doet ontploffen, als het deksel wordt opgelicht.

deksel wordt opgelicht. Raakt zelf nooit zulke mijnen aan. Rapporteert hun aanwezigheid aan de gealliëerde troepen en geeft duidelijk de plaats aan

Wanneer de vijand plaatsen of wanneer de vijand plaatsen of gebouwen ontruimt, plaatst hij dikwijls ladingen springstof, die door één onvoorzichtige beweging ontploffen, gewoonlijk door het openen van een deur of een raam, of door het oprapen van een voorvoor det oprapen van een voor-werp, dat op den grond ligt, of zelfs door een struikeldraad, die voor den toegang tot een binnen-plaats of voor een gat in een muur versaangen is Nog een andere gespannen is. Nog een andere listige manier is om den mijn te doen ontploffen door het opnemen van de telefoon. De meeste van deze ladingen zijn bovendien voor-zien van een tijdlont, die de mijn op een vastgesteld tijdstip

tot ontploffing brengt. De veiligste weg dien ge kunt volgen, is geen door den vijand ontruimde gebouwen binnen te gaan, totdat ze grondig door gealliëerde deskundigen doorzocht zijn. Houdt, zoo mogelijk, de bewegingen van de Duitsche troepen, die gebouwen betreden en verlaten, in het oog.

Als de vijand eenmaal op den terugtocht is, zal hij zijn vinding-rijkheid tot de meest duivelsche streken aanwenden. Om een v Jorbeeld te noemen: mijnen en landmijnen worden dikwijls aan de lijken van Duitsche zoowel als gealliëerde soldaten verbonden. Weest op Uw hoede!

Tijdbommen

Behalve de ladingen springstof, die door een onvoorzichtige hande-ling tot ontploffing gebracht worden, heeft de Duitscher ook de gewoonte heeft de Duitscher ook de gewoonte tijdbommen achter te laten, die na enkele dagen, doch soms ook pas na enkele weken ontploffen, al naar de lengte van de lont. Een dergelijke bom was achtergelaten in het postkantoor te Napels en ontplofte dagen daarna, waarbij een aantal burgers gedood werd. Het is daarom raadzaam om uit de buurt van publieke gebouwen te blijven, totdat ze door gealliëerde autoriteiten onderzocht zijn geworden.

5. De onmiddellijke voedselvoorziening van het gebied waar de Gealliëerden geland zijn

Laat ons veronderstellen, dat de gealliëerde troepen geland zijn op een gedeelte van de Nederlandsche kust en dat de vijand zich terugtrekt. De eerste plicht van onze troepen is dan, de hun opgedragen militaire operaties uit te voeren De vijand zal ondertusschen op zijn terugtocht alle voedselvoorraden, die hij zelf niet mee kan nemen, en alles wat op het veld staat, trachten te vernietigen. Hiervan moet iedere vaderlander zich goed rekenschap geven. Alles wat men doen kan om de voedselvoorraden en de oogst hiertegen te vrijwaren, zal van onschatbare waarde zijn voor Uzelf en voor Uw landgenooten; elk en voor Uw landgenooten; elk middel, dat Ge kunt vinden om deze

middel, dat Ge kunt vinden om deze voorraden den vijand te ontzeggen, zal helpen om een periode van ernstig tekort in Uw voedselvoorziening te overbruggen.

Zulk een periode is bijna onvermijdelijk, daar de gealliëerde soldaten niet direct kruiwagens voedsel aan land kunnen rijden en meelzakken op hun schouders dragen. De kanonnen en tanks gaan voor en daarna de strijders.

Het is daarom noodzakelijk voor iederen Nederlander om wat voedsel, dat niet aan bederf onderhevig is, op zij te leggen voor een nood-

op zij te leggen voor een nood-periode, die misschien, al naar de streek waar hij woont, van een week tot drie weken zal duren. Het gealliëerde opperbevel weet, dat het buitengewoon moeilijk is van Uw magere rantsoenen nog voedsel over te sparen, maar het moet! Den-genen, die meer voedsel hebben dan anderen, of beter in de gelegenheid zijn hun eigen voedsel te produceeren, wordt in naam van het vaderland en van de Vrijheid verzocht hun landgenooten te helpen, waar dat maar mogelijk is. De bevrijding zal voor de armen zoowel als voor de rijken zijn, en zij die beter voorzien zijn dan anderen hebben een plicht te ver-vullen jegens de minder bedeelden.

De vijand zal trachten al het vee. dat hij zelf niet mee kan nemen, te slachten en te vernietigen. Als Ge hem dit kunt beletten door zijn administratie in de war te brengen of, waar dit tenminste mogelijk is, het vee de bosschen in te drijven of op nog andere manieren, dan zult Ge hierdoor Uzelf en Uw landgenooten helpen. Hier volgen dus

instructies a) Begint nu een voedselvoorraad aan te leggen voor noodgevallen en aan te leggen voor noodgevallen en verbergt dien zorvuldig. b) Maakt aanteekening van alle plaatselijke opslagplaatsen van voedsel, kleeding en brandstoffen en elk transsportmiddel, dat voor de distributie daarvan gebruikt kan worden, zooals handkarren, kruiwagens, karren of vrachtauto's. c) Maakt nu reeds uit hoe Ge deze voorraden tegen vernieling door den vijand kunt beschermen.

Gedurende een noodtoestand kan het water besmet worden of de toevoer afgesneden. Houdt een bad of teil steeds met water gevuld (Dit kan ook tegen brandgevaar dienen). Houdt in Uw schuilkelder steeds een aantal flesschen, kruiken of

kannen steeds met versch water gevuld. Water blijft eenige dagen

drinkbaar.

Als Ge in de nabijheid van een waterreservoir of pompstation woont, neemt dan maatregelen om deze tegen vernieling te beschermen.

Bevolkingsregisters en Arbeidsbureaux

Het geallieerde Opperbevel heeft de hoogste waardeering voor hen, die de in deze gebouwen aanwezige registers en kaartsystemen onbruikbaar gemaakt hebben. Vele Nederlanders hebben reden deze "partisanen" dankbaar te zijn en nog anderen zullen tijdens de bevrijding reden tot dankbaarheid hebben. hebben.

De Zwarte Markt

De Zwarte Markt, die gedurende het eerste stadium van de bezetting zoo noodzakelijk was, dient nu de belangen van den vijand, sinds deze zijn eigen aankoop-agentschappen heeft opgericht, die tot elken prijs levensmiddelen inslaan. Boeren, kweekers en tusschenpersonen, die aan de agenten van den vijand verkoopen, worden hierbij gewaar-

chuwd, dat ze niet zullen wordens vergeten als de gealliëerde troepen aankomen. Het is nu Uw vader-landsche plicht om direct aan de bevolking te verkoopen — en zoo-doende Uw landgenooten te helpen doende Üw landgenooten te helpen en Uw producten uit de handen van den vijand te houden. Zoodra echter de vijand verdwenen is, moet al het voedsel door de officiëele kanalen onder de geheele bevolking gedistribuëerd worden. Op dat oogenblik zal de Zwarte Markt niets anders zijn dan een antisociale en verachtelijke geldjagerij, waarvoor geen verontschuldiging te vinden is en die zonder pardon onderdrukt zal worden.

Als Ge handkarren of kruiwagens bezit, verbergt ze dans reeds mi, of als dit niet mogelijk is, zoodra het signaal voor de landingszoodra het signaal voor de landings-operaties gegeven is. Als Ge ze niet kunt verbergen, tracht ze dan onbruikbaar te maken door de wielen eraf te nemen. Als Ge een motorvoertuig hebt, verwijdert er dan een onmisbaar onderdeel van en verstopt het.

6. Als de Duitschers gas gebruiken

Om te beginnen dit : weest niet bang voor gas. Bedenkt, dat in den vorigen oorlog slechts 1 % van alle verliezen door gas veroorzaakt werd. Als ge het hoofd koel houdt, zult Ge er ongetwijfeld zonder letsel aan weten te ontkomen.

Het is heel moeilijk zoo veel gas te gebruiken, dat het in de open lucht doodelijk is. Het weer en de wind kunnen U te hulp komen. Een vleugje gas zal U geen blijvend kwaad doen, mits Gij het

hoofd koel houdt en onmiddellijk

Uw maatregelen neemt.

Als Ge buitenhuis door een gasaanval overvallen wordt, bedekt dan onmiddellijk mond en neus met een vochtige doek : de troepen is den vorjeen oorlog gebruikten met een vochtige doek; de troepen in den vorigen oorlog gebruikten dikwijls een zakdoek, waarop ze gewaterd hadden. Gaat dan, tegen den wind in, naar een hooger gelegen plaats of naar een boven-kamer. Wil gas eenige blijvende uit-

werking op troepen hebben, dan moet het zwaarder zijn dan de lucht en daarom dicht langs den grond drijven.

De vier voornaamste gassoorten 1) Traangas. 2) Niesgas. 3) Verstikkend gas. 4) Blaartrekkend gas.

Traangassen.

Deze zijn niet ernstig en hebben geen blijvende uitwerking: zij zullen geen blindheid veroorzaken. Wascht de oogen met zout water, en stelt den patient gerust.

Niesgassen.

Arsenicumrook enz. Deze hebben vaak geen reuk en zijn onzichtbaar. De symptomen zijn snuiven en niezen. met sterke neerslachtigheid en soms over-geven. Houdt den patient absoluut rustig, stelt hem gerust en behandelt hem als voor een zenuwschok.

Verstikkende gassen.

Chloor- en Phosgeengassen zijn Chloor- en Phosgeengassen zijn de voornaamste en ruiken naar ehloor of rottend hooi. Votstrekte rust voor den patient, geen alcoholische drank, doch heete zoete koffie of soep. Houdt den patient warm en stelt hem gerust en behandelt hem als voor een zenuwschok. Past in geen geval kunstmatige ademhaling toe, daar dit den toestand zou kunnen verergeren.

Blaartrekkende gassen.

Mosterdgas is hiervan het voornaamste, dat lang en hardnekkig boven den grond blijft hangen en als vloeistof op den grond blijft liggen. Het ruikt naar knoflook. Een ander blaartrekkend gas (het Lewesiet) ruikt naar geraniums.

Hoe men letsel door mosterdgas veroor-zaakt, kan voorkomen

Mosterdgas, hetzij gebruikt in den vorm van een verdampende vloeistof, hetzij als stofregen of gewoon in gasvorm, zal op elk gedeelte van het lichaam dat ermee in aanraking komt, blaren doen ontstaan. De blaren zullen niet dadelijk, zichtbaar zijn. Volgt daarom de volgende aanwijzingen nauwkeurig, als Ge denkt, dat iemand met dat gas besmet is.
Ook kleeren en andere voor-

Ook kleeren en andere voor-werpen worden er door aangetast zij zijn dus gevaarlijk om aan te raken, totdat ze gewasschen zijn.

Als Gij in aanraking zijt geweest Als Gij in aanraking zijt geweest met mosterdgas in vloeibaren of gasvorm, kleedt U dan zoo vlug mogelijk geheel uit : Uw schoenen moet Ge uitdoen, voor Ge het huis binnengaat.

Laat Uw kleeren buiten en wascht U grondig met zeep en zoo heet mogelijk water. Dit ont-kleeden en wasschen moet binnen de twintig minuten geschieden.

de twintig minuten geschieden. Als er vloeibaar gas met Uw huid in aanraking is geweest, wascht dan dat gedeelte onmiddellijk met zeep en heet water.

Behandeling voor gas

Vele van de gassen die in den oorlog gebruikt worden, behoeven niet levensgevaarlijk zijn, als men de juiste behandeling volgt.

Besmette kleedingstukken moeten Besmette kleedingstukken moeten uitgedaan, de oogen goed uitgewasschen, de huid gewasschen en den mond en de keel door te gorgelen goed uitgespoeld worden. De patient moet volstrekte rust houden. Behandelt hem als voor een zenuwschok, totdat deskundige hulp beschikbaar is.

Samenvatting

De geheele bevolking wordt ge-waarschuwd tegen misleidende en bedriegelijke handelingen en ge-ruchten van Duitsche zijde, en vooral tegen voorbarige berichten aangaande een gealliëerde landing. Als de tijd hiervoor gekomen is, zal dit op onmiskenbare wijze door de Londensche radio aangekondigd Londensche radio aangekondigd worden.

Vele patriotten zullen misschien hun gezinnen moeten verlaten om arrestatie en deportatie te vermij-den: laat een ieder klaar staan om deze ondergedokenen onderdak te verschaffen en te helpen.

Laat niemand zijn woonplaats verlaten op zoek naar grootere veiligheid; thuis of bij vrienden is het veel veiliger.

het veel veiliger.

leder gezin moet een schuilkelder
voor gebruik gereed hebben in geval
van bombardementen.

Minstens één lid van een huisgezin moet in staat zijn om Eerste
Hulp te verleenen en moet hiervoor

het noodige gereed hebben. Evenzoo moet er minstens één lid van Uw gezin op de hoogte zijn van brandbestrijding en er voor zorgen dat water, zand enz. voorhanden zijn

zijn.

leder gezin moet ten allen koste
een voorraad voedsel op zij zien te
leggen, indien mogelijk voldoende
voor 2 of 3 weken. Degenen die
zullen moeten onderduiken, moeten
een persoonlijke voorraad klaar
hebben liggen.

Op hen van wie het dagelijksche
leggen in een gengeente afhankelijk is

leven in een gemeente afhankelijk is rust een bizondere verantwoorde-lijkheid: zij moeten de gemeente-lijke diensten zoo lang mogelijk in stand houden of deze zoo spoedig mogelijk hervatten. Dit is natuur-

lijk vooral van toepassing op doktoren en pleegzusters, mecaniciens, rioleerings- en waterleidingspersoneel. Gas-en electriciteitspersoneel, spoorwegwerkers, vrachtautochauffeurs, dokwerkers, en andere transportarbeiders, zullen noodig zijn zoodra de vijand uit een zekere streek verdreven is. Zij moeten daarom deportatie tot elken prijs vermijden. Alvorens te "verdwijnen" moeten vrachtautochauffeurs de onmisbare onderdeelen van hun voertuigen verwijderen en spoorwegarbeiders moeten hetzelfde doen met de locomotieven, seintoestellen enz. lijk vooral van toepassing op dok

De patriotten onder de gemeenteambtenaren en andere vooraan-staande burgers in iedere stad of dorp, loopen gevaar als gijzelaars gearresteerd te worden en moeten dus ook klaar staan om onder te duiken duiken.

De leden van de georganiseerde weerstandsgroepen zullen hun voorgenomen plannen ten uitvoer bren-gen. Het is hun plicht om de vele patriotten bij te staan die hun toevlucht moeten nemen tot een "illegaal" leven naarmate de dag der bevrijding nadert.

Ook anderen die actief werkzaam zijn, moeten arrestatie zien te voor-komen in geval de Duitschers een deportatie op grooten schaal ondernemen.

Zij moeten trachten het vijande-Zij moeten trachten het vijande-lijk transport en de verbindings-lijnen gedurende de bevrijdings-operaties te hinderen, hetgeen van het grootste strategische belang is. Zij moeten trachten den vijand te verhinderen om voedselvoorraden te vernietigen of met zich mede te

voeren ; alle vijandelijke verde-digings-posities, mijnenvelden enz. moeten geobserveerd worden ; leert Uw eigen omgeving goed kennen en oefent U in het gebruik van kaarten om zoodoende de gealliëerde troe-pen te helpen en den weg te kunnen

wijzen. Laat iedereen de verraders en de quislings in de gaten houden en hen beletten te ontsnappen; brengt den

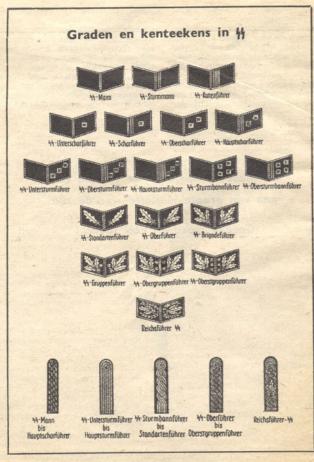
administratieven en Politie-dienst van den vijand in de war; indien mogelijk, bereidt dan de patriotten, die in staat zijn om de gemeente-lijke diensten die in staat zijn om de gemeente-lijke diensten over te nemen voor, om onmiddellijk de meest dringende taken op zich te nemen in de bevrijde streken van het land en met de gealliëerde autoriteiten en verte-genwoordigers van de Nederland-sche Regeering samen te werken.

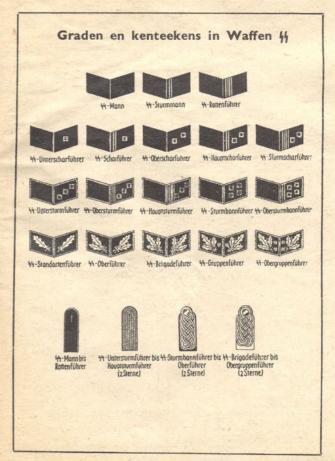
De medewerking van het geheele volk kan van groote militaire waarde zijn

Goeden moed en veel succes!

59

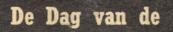

Nederlandsche soldaten

in de Duitsche Weermacht, wij leveren 1 Kg. koek tegen inlevering van 1 Kg. Duitsche koek- of Duitsche broodbonnen.

Fa. G. J. VAN BUREN & Zn. Koek- en Banketbakkerij

DELFTWEG 84 OVERSCHIE
TELEFOON 40335—44335

Mr. I. HONACE GOO ALL ANDER M BLAD C STEE DE AM Orto Res -Un versi sit RE ORG

Een oproep aan het Nederlandsche Volk

N. V. NEDERLANDSCHE UITGEVERIJ, OPBOUW

Paulus Potterstraat 4, Amsterdam

Menschen die kouvatten:

de Schipper!

Al hoeft U niet dagelijks door weer en wind, neem Cachets Bonnema in huis. Perfect bij opkomende griep! Pijn en koortsverdrijvend. En door de Narcelnovo "Bonnema" direct hoeststillend. Bij ernstige gevallen echter: de dokter!

Bonnema"

met Narceinovo "Bonnema" (Cz H₃₁ NO₈ HCl)

ZWITSAL FABRIEKEN